

ภาคผนวก ก
รายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม

ภาคผนวก ก รายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติม

การถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้า

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กำหนดให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้า ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้แก่ เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ระยะเวลาดำเนินการปี พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๑ โดยมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. มอบอำนาจการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ การฟื้นฟูบำรุงดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ตามระเบียบกฎหมายบัญญัติ

๒. ประชาสัมพันธ์

๓. สำรวจข้อมูลและความพร้อมของ อบต. ในการดำเนินงานด้านการควบคุมไฟฟ้า

๔. เตรียมความพร้อมให้แก่ อบต. ในด้านการควบคุมไฟฟ้า

๕. ร่วมกับ อบต. กำหนดขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบดูแลและควบคุมไฟฟ้า

๖. สนับสนุนให้ อบต. ดำเนินการป้องกันไฟฟ้าและดับไฟฟ้า ตลอดจนบรรจุงานควบคุมไฟฟ้าในแผนพัฒนาตำบล

๗. ฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟฟ้าให้ อบต. ทั้งในระดับตำบลและหมู่บ้าน ที่มีพื้นที่ติดกับป่า

๘. อปท. สนับสนุนด้านงบประมาณ

๙. สนับสนุนด้านวิชาการไฟฟ้าให้แก่การดำเนินงานของ อปท.

ขณะนี้อยู่ระหว่างการถ่ายโอนโดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ ถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อบต. และเทศบาล ซึ่งมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ในเขตปกครอง จำนวน ๒,๗๔๗ แห่ง และดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรการควบคุมไฟฟ้าสำหรับ อปท. เพื่อเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า รวมทั้งจัดทำคู่มือปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้ามอบให้กับ อปท. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าสรุปได้ ดังนี้

(๑) ฝึกอบรมเตรียมความพร้อมให้ อปท. แล้ว จำนวน ๒,๖๕๖ แห่ง และมี อ

(๒) ถ่ายโอนภารกิจแล้ว จำนวน ๑,๒๗๕ แห่ง และอยู่ระหว่างการถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๓๖ แห่ง

(๓) ยังไม่ได้ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๑,๕๗๕ แห่ง เนื่องจาก อปท. ต้องจัดส่งแผนที่ระวาง แสดงอาณาเขตปกครองของ อปท. เพื่อกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าของ อปท. ดังนี้

๑) จัดส่งแผนที่และกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานแล้ว และอยู่ระหว่างตรวจสอบ ข้อมูล จำนวน ๔๒๑ อปท.

๒) จัดส่งแผนที่แล้วและอยู่ระหว่างกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงาน จำนวน ๑๕๒ แห่ง

๓) จัดส่งแผนที่แล้วและยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงาน จำนวน ๒๕๕ แห่ง

๔) ยังไม่ได้จัดส่งแผนที่ จำนวน ๕๕๑ แห่ง

นอกจากนี้ กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้มอบอำนาจตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๑ ให้ อปท. ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าเฉพาะในเขต ป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในเขตปกครองของ อปท. เท่านั้น โดยออกประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม แต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ อปท. เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้ง ๒ ฉบับ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกัน จับกุม ปรามปรามผู้กระทำความผิดในเขตพื้นที่ของตน ส่วน เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ทั้งหมดเป็นหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ที่ต้องปฏิบัติงานควบคุม ไฟฟ้าต่อไป

ต่อมา “พระราชกฤษฎีกาโอนกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเป็นกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม และปรับปรุงอำนาจหน้าที่และกิจการของกรม ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอม พ.ศ. ๒๕๔๖” ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย โดยกรมอุทยานแห่งชาติฯ มีอำนาจเฉพาะพื้นที่ป่าที่ไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ส่วน กรมป่าไม้มีอำนาจในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ แต่เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมไฟฟ้า กำหนดให้ถ่ายโอนเฉพาะในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น กรมอุทยานแห่งชาติฯ ไม่สามารถ ดำเนินการตามขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจได้ ทั้งนี้ กรมอุทยานแห่งชาติฯ ได้ส่งมอบงานการถ่าย โอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าให้กรมป่าไม้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

คณะอนุกรรมการ

โอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. ในส่วนที่เหลือให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

ต่อมาในการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อบริหารแผนการกระจายอำนาจฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันอังคารที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้มีมติเห็นชอบแผนการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าของกรมป่าไม้ ดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา
๑.	ติดตามประเมินความพร้อมของ อปท. ที่เตรียมความพร้อมแล้ว จำนวน ๓๖ อปท.	ม.ค. – ก.พ. ๒๕๕๓
๒.	ฝึกอบรมหลักสูตรการควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. ที่ยังไม่ได้รับการฝึกอบรม จำนวน ๕๑ อปท.	ม.ค. – ก.พ. ๒๕๕๓
๓.	ติดตามประเมินความพร้อมของ อปท. ที่ส่งแผนที่และกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าแล้ว จำนวน ๔๒๑ อปท.	ม.ค. – มิ.ย. ๒๕๕๓
๔.	ประสานงานกับ อปท. ที่อยู่ระหว่างการกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า เพื่อตรวจสอบการจัดทำแผนที่รับผิชอบของ อปท. กับพื้นที่จริงพร้อมทั้งกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. จำนวน ๑๕๒ อปท.	ม.ค. – มิ.ย. ๒๕๕๓
๕.	ประสานงานกับ อปท. ที่ส่งแผนที่แล้ว แต่ยังไม่ได้กำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าเพื่อตรวจสอบการจัดทำแผนที่รับผิชอบของ อปท. กับพื้นที่จริง พร้อมทั้งกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. จำนวน ๒๕๕ อปท.	ม.ค. – มิ.ย. ๒๕๕๓
๖.	ประสานและเร่งรัด อปท. ที่ยังไม่ได้จัดส่งแผนที่พื้นที่รับผิชอบของ อปท. ให้จัดส่งแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ อปท. ตั้งอยู่ เพื่อทำการตรวจสอบการจัดทำแผนที่รับผิชอบของ อปท. กับพื้นที่จริง พร้อมทั้งกำหนดแนวเขตพื้นที่ปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. จำนวน ๕๕๑ อปท.	ธ.ค. ๒๕๕๒ – มิ.ย. ๒๕๕๓

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา
๗.	ประชาสัมพันธ์ สํารวจข้อมูลความพร้อมและเตรียมความพร้อมให้ อปท. ที่ยังไม่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้า จำนวน ๑,๓๗๕ อปท.	ธ.ค. ๒๕๕๒ – ส.ค. ๒๕๕๓
๘.	สนับสนุนให้ อปท. ที่ยังไม่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าดำเนินการป้องกันไฟฟ้าและดับไฟฟ้าตลอดจนบรรจุงานควบคุมไฟฟ้าในแผนพัฒนาตำบล จำนวน ๑,๓๗๕ อปท.	ธ.ค. ๒๕๕๒ – ส.ค. ๒๕๕๓
๙.	สนับสนุนด้านวิชาการไฟฟ้าให้แก่การดำเนินงานของ อปท. ที่ยังไม่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้า จำนวน ๑,๓๗๕ อปท.	ธ.ค. ๒๕๕๒- ก.ย. ๒๕๕๓
๑๐.	จัดทำบันทึกการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟฟ้าให้แก่ อปท. ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า จำนวน ๑,๓๗๕ อปท.	มิ.ย. –ส.ค. ๒๕๕๓
๑๑.	เป็นที่ปรึกษาให้แก่ อปท. ในการปฏิบัติงานควบคุมไฟฟ้า	พ.ย. ๒๕๕๒ – ก.ย. ๒๕๕๓

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553

ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑๐๔,๐๕๕.๗๕ ล้านบาท

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ (๑๑) และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ จำนวน ๑๐๔,๐๕๕.๗๕ ล้านบาท ดังนี้

ข้อ ๑ เงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ จำนวน ๕๗,๒๓๓.๖๐ ล้านบาท ให้จัดสรรเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนที่ ๑ ร้อยละ ๕๕ จำนวน ๕๔,๓๗๑.๕๒ ล้านบาท ให้จัดสรรแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยละ ๑๐ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๕๐

การกำหนดสัดส่วนระหว่างเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นำเงินอุดหนุนทั่วไปปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ของเทศบาลที่ยกฐานะมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ มารวมกับเงินอุดหนุนทั่วไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ของเทศบาลที่เหลือเพื่อคำนวณหาสัดส่วนเงินอุดหนุนทั่วไปที่เทศบาลจะได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนที่เหลือให้เป็นสัดส่วนเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) ส่วนที่ ๒ ร้อยละ ๕ จำนวน ๒,๘๖๑.๖๘ ล้านบาท ให้จัดสรรแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีค่าใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่ารายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนตามสัดส่วนของส่วนต่างที่เกิดขึ้นโดยใช้วิธีการคำนวณเช่นเดียวกับปีงบประมาณที่ผ่านมา

ข้อ ๒ การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ ๑ (๑) ให้จัดสรรแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละ

ข้อ ๓ การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่เทศบาล ตามข้อ ๑ (๑) ให้จัดสรรแก่เทศบาลแต่ละแห่ง ดังนี้

- (๑) ร้อยละ ๕๐ ตามจำนวนประชากร
- (๒) ร้อยละ ๕๐ แบ่งเท่ากันทุกแห่ง

สำหรับเทศบาลที่ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วหากเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ ๕๐

ข้อ ๔ การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ ๑ (๑) ให้จัดสรรแก่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ดังนี้

- (๑) ร้อยละ ๔๐ แบ่งเท่ากันทุกแห่ง
- (๒) ร้อยละ ๓๐ ตามจำนวนประชากร
- (๓) ร้อยละ ๓๐ ตามจำนวนหมู่บ้าน

ข้อ ๕ เงินอุดหนุนทั่วไปรายการดังต่อไปนี้ จำนวน ๔๖,๓๑๗.๔๔ ล้านบาท ให้จัดสรรตามหลักเกณฑ์ที่จัดสรรในปีงบประมาณที่ผ่านมา

- (๑) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการบริการสาธารณสุข
- (๒) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนศูนย์เด็กเล็ก
- (๓) เงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- (๔) เงินอุดหนุนสำหรับชดเชยรายได้ที่ลดลงจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

- (๕) เงินอุดหนุนสำหรับชดเชยค่าโดยสารรถไฟครึ่งราคาของบุคลากรท้องถิ่น
- (๖) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารเสริม (นม)
- (๗) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวัน
- (๘) เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัย
- (๙) เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ
- (๑๐) เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา
- (๑๑) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการบริหารสนามกีฬา
- (๑๒) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา
- (๑๓) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการ

(๑๔) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์

(๑๕) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนศูนย์บริการทางสังคม

(๑๖) เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนสถานสงเคราะห์คนชรา

ข้อ ๖ เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับโครงการฟื้นฟูและพัฒนาสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๗๕ ล้านบาท ให้จัดสรรแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกแห่ง ๆ ละ ๑ ล้านบาท

ข้อ ๗ เงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับโครงการพัฒนาศักยภาพนักจัดการชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๓.๗๕ ล้านบาท ให้จัดสรรแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒,๕๕๐ แห่ง ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

ข้อ ๘ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปตามข้อ ๒ – ข้อ ๗ ให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

สำหรับเงินอุดหนุนตามข้อ ๕ (๕) ให้จ่ายเงินให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทยตามรายการใบแจ้งหนี้ของการรถไฟแห่งประเทศไทย และเงินอุดหนุนตามข้อ ๕ (๘) (๘) และ (๑๐) ที่ตั้งจ่ายเป็นเงินเดือนและเงินวิทยฐานะของพนักงานครู ให้จัดสรรเงินให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรายการใช้จ่ายเงินที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ ๙ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปตามข้อ ๑ และแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการจัดสรรให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

ข้อ ๑๐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนตามข้อ ๑ – ข้อ ๗ ให้จัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และให้คำนึงถึงกฎระเบียบ รวมทั้งมติดังกล่าวที่เกี่ยวข้อง

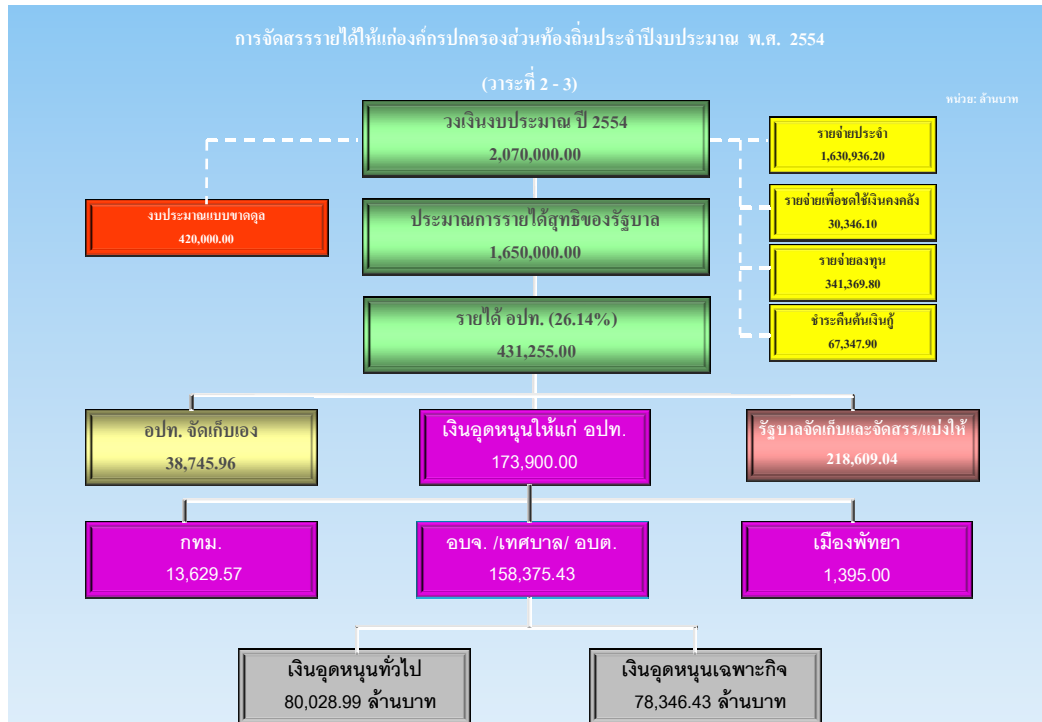
ข้อ ๑๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

แผนผังแสดงการให้เงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

งบประมาณปี พ.ศ.2554		ข้อมูล 17 ส.ค.53	
160,025.39		(หน่วย : ล้านบาท)	
งบบริหารงานกรม		เงินอุดหนุนให้แก่ อปท.	
1,649.96 (ร้อยละ 1.03)		158,375.43 (98.97%)	
ก. งบบุคลากร	987.84	ก. เงินอุดหนุนทั่วไป	80,028.99
ข. งบดำเนินงาน	575.48	1 สำหรับดำเนินการตามอำนาจหน้าที่	52,062.63
- ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	544.40	2 ชดเชยค่าโดยสารรถไฟครั้งแรก	0.80
1 งบอำนวยการ	208.56	3 สนับสนุนการบริการสาธารณสุข	890.00
2 ค่าเช่ารถยนต์	33.62	4 อาหารเสริม (นม)	11,040.87
3 ค่าวัสดุ สนง., คอมพิวเตอร์, เชื้อเพลิง	52.09	5 อาหารกลางวัน	15,252.96
4 ค่าตอบแทน กอ. และถ่ายโอน	76.04	6 สนับสนุนการบริหารสนามกีฬา	95.06
5 ค่าตรวจติดตามการบริหารงาน อปท.	83.22	7 เบี้ยยังชีพผู้ช่วยเอดส์	223.63
6 ค่าฝึกอบรม/สัมมนา ประชุม	51.79	8 สนับสนุนศูนย์บริการทางสังคม	3.50
7 ค่าพิมพ์หนังสือ คู่มือ	10.58	9 สนับสนุนสถานสงเคราะห์คนชรา	90.89
8 ค่าประชาสัมพันธ์	4.00	10 ส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น	368.65
9 ค่าใช้จ่ายเงินภาษีผ่านธนาคาร	1.50	11 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดฯ	-
10 ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของ อปท.	23.00	12 ชดเชยรายได้ที่ลดลงจากเหตุการณ์ความไม่สงบฯ	-
- ค่าสาธารณูปโภค	31.08	13 โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	-
ค. งบลงทุน	75.84	ข. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	78,346.43
1 ครุภัณฑ์	50.34	1 งานสูบน้ำด้วยไฟฟ้าของสถานีสูบน้ำ	906.56
2 ค่าครุภัณฑ์ (ค่าพัฒนาระบบ)	13.50	2 ถ่ายโอนบุคลากร	1,353.21
3 ค่าปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง	12.00	3 การศึกษาภาคบังคับ (คำรักษา)	500.00
ง. งบรายจ่ายอื่น	10.80	4 การศึกษาภาคบังคับ (ค่าเช่าบ้าน)	80.00
		5 การศึกษาภาคบังคับ (ค่าบำเหน็จบำนาญ)	1,543.61
		6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	6,454.40
		7 การจัดการศึกษา (ค่าเงินเดือนครูและค่าจ้างประจำ)	11,226.81
		8 ก่อสร้างอาคารเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	312.92
		9 ครุภัณฑ์ทางการศึกษา	101.58
		10 ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน จ.ชายแดนภาคใต้	254.07
		11 โครงการสนับสนุนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการฯ	1,275.12
		12 โครงการแก้ไขการขาดแคลนน้ำ ทน.นครราชสีมา	205.02
		13 โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายฯ	2,942.57
		14 โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ	31,068.31
		15 โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฯ	7,240.56
		16 โครงการเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ	4,739.58
		17 อปท.เร่งด่วน	8,142.11
		- ถนนไร้ฝุ่น	3,406.24
		- ลานกีฬา	720.00
		- ตามยุทธศาสตร์	4,015.87

รวม	160,025.38		
อุดหนุน	158,375.42	98.97	
กรม	1,649.96		1.03

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การถ่ายโอนภารกิจการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมถ่ายโอนกลุ่มภารกิจการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเภทภารกิจใหม่ที่ถ่ายโอนเพิ่มเติมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมสำรวจความพร้อมของ อปท. และเตรียมความพร้อมให้กับ อปท. เพื่อรองรับการถ่ายโอน

๒. มอบอำนาจการบริหารจัดการให้ อปท. เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ

๓. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนจากผู้ปฏิบัติมาทำหน้าที่คอยช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนทางด้านเทคนิควิชาการและให้คำปรึกษา

๔. จัดทำแผนการถ่ายโอนที่ชัดเจนให้ อปท. เพื่อให้ อปท. บรรลุไว้ในแผนพัฒนาตำบล

๕. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมร่วมกับ อปท. ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม

๖. อปท. สนับสนุนด้านงบประมาณ

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อบริหารแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) ด้านการถ่ายโอนภารกิจในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ พิจารณาแล้ว มีมติให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยให้ถ่ายโอนภารกิจจำนวน ๓ ภารกิจ ให้แก่ อปท. สรุปได้ ดังนี้

๑. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายที่มีความหลากหลายและขยายให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และเครือข่าย ทสม. เป็นกลไกการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตามระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๕๐ ปัจจุบันมีเครือข่าย ทสม. ร่วมปฏิบัติงานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗๕ จังหวัด ทั่วประเทศ และให้มีการประชุมเครือข่าย ทสม. ขึ้นเป็นประจำทุกปี

๑.๒ ความคาดหวังในการให้ อบต. มีส่วนร่วมในการกิจการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ส่งเสริมให้มีการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ทสม. ในระดับหมู่บ้าน

๒) สนับสนุนส่งเสริมการทำงานของ ทสม. และเครือข่าย ทสม.

๓) อบต. มีกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยมี ทสม. ร่วมปฏิบัติงาน

๔) พัฒนาเครือข่าย ทสม. ในระดับหมู่บ้าน/ตำบลให้มีความเข้มแข็ง

๒. การรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนและโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชน

๒.๑ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้จัดทำโครงการรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนและโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชน ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ และต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมในการกิจรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนและโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชน

๒.๒ ความคาดหวังในการให้ อบต. มีส่วนร่วมในการกิจรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนและโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชน

๑) อบต. ที่มีความพร้อมและสนใจจะจัดทำกิจรณรงค์การจัดการขยะครัวเรือนและโรงเรียนเพื่อลดขยะชุมชนในพื้นที่ สามารถศึกษาดูงานใน อบต. ที่ผ่านการฝึกอบรมจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมในพื้นที่ของตน และสามารถขอรับการสนับสนุนวิทยากรและคู่มือการดำเนินงานได้จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

๒) ชุมชนใน อบต. เกิดความตระหนักและมีกิจกรรมกำจัด ลด แยกขยะ และนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดย อบต. เป็นเจ้าภาพหลักในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชุมชน

๓. การรณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายประเภทเพื่อใช้ในการรณรงค์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และใช้ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ จำแนกแจกจ่ายแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อใช้ในการกิจกรรมรณรงค์หรือนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อไป

ในการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อบริหารแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ได้มีมติเห็นชอบผ่านการถ่ายโอนและแนวทางการถ่ายโอนของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีข้อสังเกตว่าในกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่องขยะควรให้มีการทบทวนอีกครั้ง สำหรับความคืบหน้าจะได้นำเสนอในโอกาสต่อไป

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2553

ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน (ฉบับรัฐบาล)

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังไม่มีบุคคลได้มาตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานและสืบทอดวัฒนธรรมร่วมกันมา โดยต่อเนื่อง

“ป่าชุมชน” หมายความว่า ป่าที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเป็นป่าชุมชนโดยมีการจัดการตามพระราชบัญญัตินี้

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตอื่นที่เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือพื้นที่ ที่มีคุณค่าของสิ่งแวดล้อม อันควรแก่การอนุรักษ์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่ายังยืนต้นหรือล้มลงแล้ว และให้หมายความรวมถึงราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

“ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ถอน ขุด หรือชักลากไม้ที่มีอยู่ในป่า หรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าออกจากป่าด้วยประการใด ๆ

“ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า ดังต่อไปนี้

(๑) ฟืน ไม้ไผ่ เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันและยางไม้

(๒) หนุ่ย อ้อ พง แยม ปรีอ กา กก กระจุค กูด เห็ด และพืชอื่น

(๓) ครั่ง รังผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง มูลค้างคาว

(๔) สัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ แมลง รวมทั้งไข่ของแมลง ที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(๕) ดิน หิน กรวด และทราย ที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

“**พื้น**” หมายความว่า เศษไม้ปลายไม้หรือไม้ล้มขอนนอนไพรตามธรรมชาติ อันมีลักษณะ และคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้เป็นเชื้อเพลิงยิ่งกว่าใช้ประโยชน์อย่างอื่น

“**ความหลากหลายทางชีวภาพ**” หมายความว่า ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทั้งมวล และให้หมายความรวมถึงความหลากหลายทางพันธุกรรม ทางชนิดพันธุ์ และทางระบบนิเวศอันเป็นถิ่นกำเนิดของสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น

“**สมาชิกป่าชุมชน**” หมายความว่า สมาชิกของชุมชนที่มีการประกาศจัดตั้งป่าชุมชนและได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“**ทรัพย์สินส่วนกลาง**” หมายความว่า เงินและทรัพย์สินที่ได้มาเพื่อใช้ในการจัดการป่าชุมชน ไม้ที่สมาชิกป่าชุมชนร่วมกันปลูกในบริเวณเพื่อการใช้สอย หรือทรัพย์สินที่สมาชิกป่าชุมชนร่วมกันจัดทำในการจัดการป่าชุมชน

“**องค์กรเอกชน**” หมายความว่า องค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหรือองค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคลแต่มีผลงานด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นที่ประจักษ์ และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนดองค์กรเอกชนตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

“**เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน**” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการสังกัดกรมป่าไม้ ข้าราชการสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ข้าราชการสังกัดกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สมาชิกป่าชุมชนซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน หรือบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยองค์กรเอกชนในท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“**พนักงานเจ้าหน้าที่**” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“**อธิบดี**” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้หรืออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเฉพาะที่เกี่ยวกับเขตอนุรักษ์

“**รัฐมนตรี**” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ป่าชุมชนที่จัดตั้งขึ้นต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ สภาวะแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ
- การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชนอย่างสมดุลและยั่งยืน
- การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลายของชุมชนในการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การ

พัฒนา การควบคุมดูแล และใช้ทรัพยากรธรรมชาติในป่า

- การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมโดยการปลูกป่าทดแทน
- การเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการป่าชุมชน

ป่าชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่ง เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์และสงวนไว้เพื่อ ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน

มาตรา ๖ พื้นที่ป่าที่มีการจัดตั้งเป็นป่าชุมชนแล้ว ให้คงอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป เว้นแต่ พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และผู้ทรงคุณวุฒิอีกแปดคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนสองคน ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลสองคน และผู้แทนคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนสี่คน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมป่าไม้ เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเสนอตามมาตรา ๑๕ ให้อธิบดีกรมป่าไม้แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๘ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่า จะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ซึ่งต้องแต่งตั้งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) เมื่อคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามให้พ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรี แต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน โดยให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ จะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน คณะรัฐมนตรีจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายในการจัดตั้งและจัดการ ป่าชุมชน หรือพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับป่าชุมชนตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย
- (๒) เสนอแนะในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) กำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การแต่งตั้งกรรมการป่าชุมชน ประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๖

(๕) จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

(๖) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสภาพโดยรวมของป่าชุมชนทั่วประเทศพร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอนุรักษ์การฟื้นฟู สภาพธรรมชาติในป่าชุมชน หรือการสนับสนุนการจัดการป่าชุมชน

(๗) พิจารณาและมีมติเกี่ยวกับคำขอจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์

(๘) พิจารณาอุทธรณ์มติเกี่ยวกับการขอจัดตั้งหรือเพิกถอนป่าชุมชน

(๙) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดที่สั่งการ ตามมาตรา ๕๐ และพิจารณาการนำเสนอของอธิบดีตามมาตรา ๕๒

(๑๐) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดงบประมาณ มาตรการ หรือกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายในการจัดตั้งและจัดการ ป่าชุมชนตาม (๑) และการเสนอแนะในการออกกฎกระทรวงตาม (๒) ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาเสนอความเห็น และเสนอแนะด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนดระเบียบว่าด้วยการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา การควบคุมดูแล และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน ระเบียบตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเป็นแนวทางเพื่อให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนไปดำเนินการออกข้อบังคับให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละป่าชุมชนก็ได้

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนได้

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๒ มีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือให้ส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการสรรหาบุคคลให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน สามคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลที่มีคณะหรือสาขาวิชาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ระบบนิเวศ หรือสังคมศาสตร์เกี่ยวกับป่าชุมชนจำนวนสามคน แต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรเอกชนจำนวนสามคน และผู้แทนคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

- การแต่งตั้งกรรมการสรรหาซึ่งเป็นผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ให้อธิการบดีดำเนินการให้อาจารย์ในคณะหรือสาขาวิชาดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นผู้คัดเลือกกันเอง สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลสถาบันละหนึ่งคน ให้อธิการบดีจากทุกสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลร่วมกันคัดเลือกให้เหลือสามคนแล้วเสนอชื่อต่อรัฐมนตรี ส่วนการแต่งตั้งกรรมการสรรหาซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรเอกชน ให้รัฐมนตรีดำเนินการให้องค์กรเอกชนเป็นผู้คัดเลือกกันเองและเสนอชื่อต่อรัฐมนตรี สำหรับการแต่งตั้งกรรมการสรรหาซึ่งเป็นผู้แทน คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ให้รัฐมนตรีดำเนินการให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเป็นผู้คัดเลือกกันเองและเสนอชื่อต่อรัฐมนตรี

- การแต่งตั้งกรรมการสรรหาตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ให้คณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเลือกกรรมการด้วยกันเองเป็นประธานกรรมการคนหนึ่งและเลขานุการอีกคนหนึ่ง ให้กรมป่าไม้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ และให้นำมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนต่อคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวนสองเท่าของตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะมีการแต่งตั้ง หรือแต่งตั้งแทน

- หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและการเสนอรายชื่อบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนให้กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งคน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นหนึ่งคน ข้าราชการหรือพนักงานของหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนั้น

สามคน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคน เป็นกรรมการ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

- หลักเกณฑ์การแต่งตั้งกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนดตามมาตรา ๑๐ (๔)

- การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลหรือเทียบเท่าที่มีคณะหรือสาขาวิชาเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ระบบนิเวศ หรือสังคมศาสตร์เกี่ยวกับป่าชุมชนสองคน ผู้แทนองค์กรเอกชนสองคน ตามบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนจัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๐ (๕) และให้แต่งตั้งจากผู้แทนคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนสามคน

- ให้นำมาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาคำขอ เพิ่มหรือลดเขตป่าชุมชน หรือเพิกถอนป่าชุมชน และดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับรายละเอียดที่ระบุในคำขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชน

(๒) ประกาศคำขอให้จัดตั้งป่าชุมชน เพิ่มหรือลดเขตป่าชุมชน หรือเพิกถอนป่าชุมชน และพิจารณาคำคัดค้าน

(๓) ถอดถอนกรรมการจัดการป่าชุมชน

(๔) แต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน

(๕) พิจารณาอุทธรณ์มติการให้พ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชนตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง

(๖) พิจารณาอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชน พิจารณาให้ความเห็นชอบข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และพิจารณาคำขออนุญาตตามมาตรา ๔๗

(๗) ให้คำแนะนำปรึกษาและความช่วยเหลือทางวิชาการต่อคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน ในการจัดการป่าชุมชน

(๘) ควบคุม ดูแล การจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแผนจัดการป่าชุมชน

(๙) ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการจัดการป่าชุมชนในจังหวัด แล้วจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนมอบหมาย

หมวด ๔

การจัดตั้งป่าชุมชนนอกเขตอนุรักษ์

มาตรา ๑๘ ชุมชนในท้องที่ใดที่มีพื้นที่ป่าซึ่งไม่ใช่เขตอนุรักษ์อยู่ใกล้และอยู่ในสภาพที่จะดูแลรักษาป่านั้นได้ หากประสงค์จะจัดตั้งป่าชุมชนในท้องที่นั้น ให้บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในท้องที่นั้นไม่น้อยกว่าห้าปีและอยู่ในสภาพที่สามารถเข้าไปดูแลรักษาป่าที่จะขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชนได้จำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป ตั้งตัวแทนยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแห่งท้องที่ที่ป่านั้นตั้งอยู่ เพื่อให้จัดตั้งป่าชุมชนได้ คำขอต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ของป่าชุมชน

(๒) รายชื่อและประวัติโดยสังเขปของผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนและผู้ขอเป็นสมาชิกป่าชุมชนซึ่งมีคุณสมบัติตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง

(๓) ความเป็นมาของชุมชน โดยสังเขปและสภาพพื้นที่ที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน พร้อมทั้งแผนที่สังเขปแสดงอาณาเขตและเขตติดต่อ

(๔) แผนจัดการป่าชุมชน โดยแสดงให้เห็นการอนุรักษ์ การฟื้นฟู การพัฒนา หรือการควบคุมดูแลสภาวะแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน วิธิดำเนินการ และรายการอื่นที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

■ ในพื้นที่ป่าชุมชนจะต้องกำหนดบริเวณเพื่อการอนุรักษ์และบริเวณเพื่อการใช้สอยหรือเพื่อการอนุรักษ์เพียงอย่างเดียว โดยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำขอและการอนุมัติให้จัดตั้งป่าชุมชน ให้กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งป่าชุมชนแล้ว ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดปิดประกาศคำขอจัดตั้งป่าชุมชนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งป่าชุมชนนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ทำการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการกำนันท้องที่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านพื้นที่นั้น โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศในประกาศนั้นด้วย

■ เมื่อพ้นสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศคำขอตามวรรคหนึ่ง และไม่มีการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่ป่าเดียวกันโดยระบุเขตป่าชุมชนที่จะขอจัดตั้งซ้อนกัน ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๐

■ ในระหว่างเวลาสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศคำขอตามวรรคหนึ่ง หากมีการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่ป่าเดียวกันมากกว่าหนึ่งคำขอ โดยแต่ละคำขอระบุเขตป่าชุมชนที่จะขอจัดตั้งซ้อนพื้นที่กันทั้งหมดหรือบางส่วน ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจัดให้มีการประชุมผู้ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนซ้อนพื้นที่กันเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันจัดทำคำขอจัดตั้งป่าชุมชนเป็นคำขอเดียวกัน

■ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนซ้อนพื้นที่กันสามารถตกลงร่วมกันจัดทำคำขอจัดตั้งป่าชุมชนเป็นคำขอเดียวกันได้ ให้ถือว่าคำขอจัดตั้งป่าชุมชนแต่ละคำขอที่ยื่นไว้แต่แรกเป็นอันตกไป และถือว่าคำขอจัดตั้งป่าชุมชนที่ผู้ยื่นคำขอแต่ละรายตกลงร่วมกันจัดทำเป็นคำขอเดียวกันนั้นเป็นคำขอที่ยื่นตามมาตรา ๑๘ และให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๐

■ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนซ้อนพื้นที่กันไม่สามารถตกลงร่วมกันจัดทำคำขอจัดตั้งป่าชุมชนเป็นคำขอเดียวกันได้ ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการประชุม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อำนาจเกี่ยวกับคำขอจัดตั้งป่าชุมชนตามมาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน เพื่อทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายละเอียดที่ระบุในคำขอ และให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อดำเนินการดังกล่าว

■ การตรวจสอบและรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด และให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนเสนอความเห็นสภาพพื้นที่ตามคำขอนั้นควรจัดตั้งเป็นป่าชุมชนหรือไม่ และควรเป็นป่าชุมชนที่มีวัตถุประสงค์อย่างไร หรือมีข้อสังเกตประการใดเกี่ยวกับคำขอจัดตั้งป่าชุมชน

มาตรา ๒๑ เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๒๐ แล้ว ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดปิดประกาศคำขอและรายงานผลการตรวจสอบโดยสรุปไว้ในที่เปิดเผย เป็นเวลาสามสิบวัน และส่งคำขอและรายงานผลการตรวจสอบโดยสรุปนั้นให้กรมประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่เป็นเวลาเจ็ดวัน

- การปิดประกาศคำขอและรายงานผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งให้ปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๕ โดยอนุโลม

- ให้หน่วยงานของรัฐและบุคคลใดไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นหรือไม่ มีสิทธิทำหนังสือแสดงข้อคัดค้านหรือความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งป่าชุมชนได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๒ ในการพิจารณาคำขอและรายงานผลการตรวจสอบ คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ ตัวแทนองค์กรเอกชนในพื้นที่หรือผู้มีหนังสือคัดค้านหรือแสดงความเห็นมาให้ข้อเท็จจริงหรือความเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตั้งป่าชุมชนก็ได้ และคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน

- ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเห็นว่ารายละเอียดในคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนแก้ไขได้

- ในกรณีที่ผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนมิได้แก้ไขหรือดำเนินการตามคำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดภายในเวลาที่กำหนด ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีอำนาจพิจารณาคำขอนั้นตามที่เห็นควรต่อไป

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีมติให้จัดตั้งป่าชุมชนตามคำขอ หรือให้จัดตั้งป่าชุมชนเพียงบางส่วนหรือโดยกำหนดเงื่อนไข หรือมีมติไม่ให้จัดตั้งป่าชุมชน ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดแจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนและผู้มีหนังสือคัดค้านหรือแสดงความเห็นทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีมติ ผู้ขอจัดตั้งป่าชุมชนหรือผู้มีหนังสือคัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์มติของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่งต่อคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

- ให้คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนให้เป็นที่สุด และให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยดังกล่าว

- หนังสือแจ้งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด คำอุทธรณ์ของผู้ยื่นคำขอ หรือผู้มีหนังสือคัดค้าน และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ต้องแสดงเหตุผลและรายละเอียดโดยชัดแจ้ง

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีมติให้จัดตั้งป่าชุมชนได้และปรากฏว่าไม่มีการอุทธรณ์จนพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์แล้ว ให้รายงานอธิบดีเพื่อพิจารณา หากอธิบดีไม่เห็นชอบกับมติของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดให้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนพิจารณา และให้นำมาตรา ๒๓ วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

■ ในกรณีที่อธิบดีเห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด หรือในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนพิจารณารายงานที่ได้รับจากอธิบดีตามวรรคหนึ่ง หรือพิจารณาอุทธรณ์คำขอจัดตั้งป่าชุมชนตามมาตรา ๒๓ วรรคสาม แล้วมีคำวินิจฉัยให้จัดตั้งป่าชุมชนได้ ให้อธิบดีประกาศการอนุมัติจัดตั้งป่าชุมชนในราชกิจจานุเบกษา โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน การจัดตั้งป่าชุมชนมีผลเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

หมวด ๕

การจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์

มาตรา ๒๕ การขอจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ในท้องที่ใด ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่ชุมชนนั้นตั้งถิ่นฐานมาก่อนการประกาศให้พื้นที่ที่ชุมชนนั้นตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์ และชุมชนนั้นได้จัดการดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าวในลักษณะเป็นป่าชุมชนมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงดูแลรักษาพื้นที่นั้นเป็นป่าชุมชนอย่างต่อเนื่อง มาจนถึงวันที่ขอจัดตั้งป่าชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมแห่งการดำรงชีพที่เกื้อกูลต่อการดูแลรักษาป่าและระบบนิเวศ ทั้งนี้ ให้ยื่นคำขอภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

■ เขตอนุรักษ์ที่จะขอจัดตั้งป่าชุมชนได้ตามวรรคหนึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็นพื้นที่ที่ทางราชการกำหนดให้สงวนรักษาไว้เป็นการเฉพาะเพื่อการคุ้มครอง การศึกษา การวิจัยทางวิชาการ หรือประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ และสัดส่วนของพื้นที่ที่จะขอจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ มาใช้บังคับกับการจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์โดยอนุโลม และไม่ว่าอธิบดีจะเห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดที่ให้จัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์หรือไม่ก็ตาม ให้อธิบดีเสนอความเห็นเกี่ยวกับมติคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดที่ให้จัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ต่อคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนเพื่อพิจารณา

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนมีมติอนุมัติให้จัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ได้ ให้อธิบดีประกาศการจัดตั้งป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์นั้นในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๖

การจัดตั้งป่าชุมชน

มาตรา ๒๘ เมื่อได้มีประกาศการจัดตั้งป่าชุมชนแล้ว ให้ผู้ซึ่งมีรายชื่ออยู่ในบัญชีตาม มาตรา ๑๘ วรรคสอง (๒) เป็นสมาชิกป่าชุมชน ประเภทและคุณสมบัติของสมาชิกป่าชุมชน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสมาชิกป่าชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ สมาชิกป่าชุมชนมีหน้าที่ในการดูแลรักษาป่าชุมชน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชน

(๒) ร่วมมือกับทางราชการในการดูแลรักษาป่าชุมชน สัตว์ป่า และทรัพยากรธรรมชาติในป่าชุมชน

สมาชิกป่าชุมชนที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนจำนวนสามในสี่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ต้องมีมติให้สมาชิกป่าชุมชนผู้นั้นพ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชน

มาตรา ๓๐ ให้สมาชิกป่าชุมชนซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปเลือกตั้งคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันจัดตั้งป่าชุมชน หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง คุณสมบัติ การดำรงตำแหน่งและจำนวนกรรมการจัดการป่าชุมชน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีอำนาจหน้าที่จัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของป่าชุมชนและแผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติ และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดให้มีหลักเขต ป่าฯ หรือเครื่องหมายอื่นตาม มาตรา ๓๔

(๒) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชน หลักเกณฑ์การรับบุคคลเป็นสมาชิกป่าชุมชน และการจัดการทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของป่าชุมชน และไม่ขัดแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

(๓) ดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชน

(๔) ดูแลให้สมาชิกป่าชุมชนปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าชุมชนหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ ในเขตป่าชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับตาม (๒) หรือพระราชบัญญัตินี้

(๖) โกล่เกลี่ยหรือประนีประนอม เมื่อสมาชิกป่าชุมชนเกิดความขัดแย้งในการจัดการป่าชุมชน

(๗) ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) มีมติให้รับบุคคลเป็นสมาชิกป่าชุมชนหรือให้สมาชิกป่าชุมชนพ้นจากการเป็นสมาชิกป่าชุมชน

(๙) ดำเนินการตามที่เห็นสมควร เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชุมชน

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน หรือคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน การออกข้อบังคับตาม (๒) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดก่อน

มาตรา ๓๒ แผนจัดการป่าชุมชนที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแล้วให้ใช้บังคับได้เป็นเวลาสามปี

■ ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเสนอแผนจัดการป่าชุมชนต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดก่อนแผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุไม่น้อยกว่าหกเดือน เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนแล้ว ให้นำมาใช้บังคับถัดจากวันที่แผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุลงหรือในวันที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี และให้นำมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

■ ในระหว่างที่แผนจัดการป่าชุมชนเดิมหมดอายุลง ถ้าคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดยังไม่อนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนใหม่ ให้นำแผนจัดการป่าชุมชนเดิมมาใช้ต่อไปจนกว่าจะมีการอนุมัติแผนจัดการป่าชุมชนใหม่

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนอาจขอเปลี่ยนแปลงเขตป่าชุมชน ปรับปรุงแผนจัดการป่าชุมชน หรือขอให้เพิกถอนป่าชุมชนทั้งแปลงหรือบางส่วนได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรายละเอียดโดยชัดแจ้ง และให้นำมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าชุมชน บริเวณเพื่อการอนุรักษ์ และบริเวณเพื่อการใช้สอยไว้ตามสมควร เพื่อให้ประชาชนเห็นได้

ว่าเป็นเขตป่าชุมชน และคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและสมาชิกป่าชุมชนต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินการนี้ด้วย

มาตรา ๓๕ ห้ามทำไม้ในป่าชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์ และในบริเวณเพื่อการอนุรักษ์ในป่าชุมชนที่ตั้งอยู่นอกเขตอนุรักษ์

■ การทำไม้หรือการทำไม้ที่สมาชิกป่าชุมชนปลูกขึ้นเองในบริเวณเพื่อการใช้สอยในป่าชุมชนที่ตั้งอยู่นอกเขตอนุรักษ์ ให้ทำได้ตามความจำเป็นเพียงเฉพาะเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของสมาชิกป่าชุมชน หรือใช้ในกิจการสาธารณะภายในชุมชนนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

■ การเก็บหาของป่าในป่าชุมชนให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

มาตรา ๓๖ บรรดาไม้และของป่าที่ได้จากป่าชุมชนที่ทำโดยถูกต้องตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน ข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และแผนจัดการป่าชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวง หรือค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๓๗ ห้ามใช้พื้นที่ป่าชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยหรือที่ทำกินโดยเด็ดขาด

มาตรา ๓๘ ให้กรรมการจัดการป่าชุมชนจำนวนสองในสามของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่มีอำนาจทำนิติกรรมใด ๆ ผูกพันทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนและดำเนินคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนได้

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบ หรือข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่สัตว์ พืช ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมในป่าชุมชน ให้กรมป่าไม้หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แล้วแต่กรณี หรือคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทน ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการเคลื่อนย้ายสิ่งของที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตราย หรือความเป็นพืช ตลอดจนการนำเอาของนั้นมาเก็บ กัก หรือรักษาไว้

(๒) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการทำให้ทรัพยากรธรรมชาติกลับคืนมาสู่สภาพเดิม

(๓) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น เนื่องใน ความเสียหายนั้น

(๔) ค่าดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของบุคคล

(๕) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่รัฐได้จ่ายในการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมในศาล

(๖) มูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องเสียหายในการกำหนดค่าสินไหมทดแทน นอกจากดอกเบี้ยผิวน้ำที่ต้องได้รับแล้ว ให้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินตราตั้งแต่วันที่ละเมิดจนถึงเวลาที่ชำระค่าสินไหมทดแทนประกอบด้วย

มาตรา ๔๐ ในการดำเนินคดีตามมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนอาจขอให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ก็ได้ และให้ได้รับยกเว้นค่าค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๑ กรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนและคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมิได้ดำเนินการฟ้องร้อง ให้อธิบดีมีอำนาจส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องร้องคดีดังกล่าวเพื่อเรียกค่าเสียหายเพื่อจ่ายให้เป็นทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนนั้นได้

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติในมาตรา ๓๘ ไม่เป็นการลบล้างหรือจำกัดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งที่บุคคลมีอยู่ตามบทบัญญัติของบทกฎหมายอื่น และไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน

หมวด ๗

การควบคุมดูแลป่าชุมชน

มาตรา ๔๓ ป่าชุมชนที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้นในจังหวัดใด ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดนั้นมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับป่าชุมชนนั้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ เจ้าหน้าที่ป่าชุมชนมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบพื้นที่และตรวจตราดูแลการดำเนินการและกิจการต่าง ๆ ในป่าชุมชน

(๒) แนะนำ ให้ความรู้ ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ในกรณีที่ไม้อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนได้ทัน ให้มีอำนาจสั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าชุมชนหรือให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ในป่าชุมชน ในกรณีกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน หรือข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน และให้รายงานคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนและคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดทราบ

(๔) ดำเนินการตามที่เห็นสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่ป่าชุมชน

(๕) รายงานคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดเมื่อปรากฏว่ามีกรณีจะต้องเพิกถอนป่าชุมชนทั้งแปลงหรือบางส่วน

มาตรา ๔๕ ในเขตป่าชุมชนห้ามบุคคลใดกันสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า ขุดหาแร่ ล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าชุมชน เว้นแต่ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้กระทำได้

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัย ตลอดจนเพื่อติดตามผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายมีอำนาจเข้าไปในป่าชุมชนเพื่อดำเนินการดังกล่าวดังต่อไปนี้

- ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวหรือหนังสือแสดงการได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา ๔๗ องค์กรเอกชนอาจตั้งตัวแทนของตนเข้าไปสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนแห่งใดก็ได้ โดยขออนุญาตต่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด

- ห้ามบุคคลใดซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายตามมาตรา ๔๖ เข้าไปศึกษา ค้นคว้า วิจัย หรือสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด การดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจทำการหรือสั่งให้ทำการเฉพาะหน้าที่จำเป็นดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจค้นบุคคลหรือยานพาหนะ

(๒) จับและควบคุมตัวผู้กระทำความผิด

(๓) ยึดหรืออายัดสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือใช้หรือจะใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิด ให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดพร้อมด้วยสิ่งของที่ยึดหรืออายัดไว้ให้แก่พนักงานสอบสวนที่มีเขตอำนาจโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ที่เกี่ยวกับความผิดอาญา ให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพบว่า คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน กรรมการจัดการป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ป่าชุมชน กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน หรือข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดมีอำนาจดำเนินคดีหรือสั่งการให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน กรรมการจัดการป่าชุมชน สมาชิกป่าชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนดังกล่าว กระทำการหรืองดเว้นกระทำการนั้นได้ตามความเหมาะสม ผู้ได้รับคำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนด

■ ในกรณีที่ผู้ได้รับคำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง และให้นำมาตรา ๒๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด เว้นแต่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนจะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๑ อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและติดตามดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด และอาจสั่งให้กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดชี้แจงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดได้

มาตรา ๕๒ อธิบดีอาจขอให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกระทำการหรือยับยั้งกระทำการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรี และระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชน

■ เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดได้รับแจ้งจากอธิบดีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดพิจารณาและแจ้งผลให้อธิบดีทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำขอ

■ ในกรณีที่อธิบดีไม่เห็นชอบด้วยความเห็นของคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดที่แจ้งตามวรรคสอง ให้อธิบดีนำเสนอคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนพิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณา และให้นำมาตรา ๒๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัด คณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เจ้าหน้าที่ป่าชุมชน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๘

การเพิกถอนป่าชุมชน

มาตรา ๕๔ อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนป่าชุมชนทั้งแปลงหรือแต่บางส่วนได้ เมื่อพบว่ามี การกระทำตาม (๒) หรือ (๓) หรือได้รับรายงานจากคณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนขอให้เพิกถอนป่าชุมชนตามมาตรา ๓๓

(๒) คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนทอดทิ้งไม่จัดการฟื้นฟูป่าชุมชนนั้นต่อไป

(๓) คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือระเบียบ หรือ ข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ อันจะเป็นเหตุให้ป่าชุมชนได้รับความเสียหายหรือมีเหตุไม่ ควรไว้วางใจให้จัดการป่าชุมชนต่อไป

คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนป่าชุมชน โดยให้นำมาตรา ๒๓ มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

■ การเพิกถอนป่าชุมชนให้มีผลเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ในกรณีที่มีใช้ การเพิกถอนป่าชุมชนทั้งแปลงให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงแนบท้ายประกาศด้วย

มาตรา ๕๕ ทรัพย์สินส่วนกลางของป่าชุมชนที่ถูกเพิกถอน ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ให้ตก เป็นทรัพย์สินของป่าชุมชนแห่งอื่นตามที่คณะกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดกำหนด ส่วนที่เป็น อสังหาริมทรัพย์ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๕๖ ป่าชุมชนที่อยู่นอกเขตอนุรักษ์ที่ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๕๔ อาจมีการขอจัดตั้ง ป่าชุมชนใหม่อีกได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนกำหนด และให้นำความใน หมวด ๔ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ป่าชุมชนในเขตอนุรักษ์ที่ถูกเพิกถอนตามมาตรา ๕๔ ห้ามจัดตั้งป่าชุมชนใหม่อีก

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบของคณะกรรมการนโยบายป่าชุมชนตาม มาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของคณะกรรมการจัดการป่าชุมชน เกี่ยวกับการจัดการป่าชุมชนตามมาตรา ๓๑ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

- ความผิดตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้คณะกรรมการจัดการป่าชุมชนมีอำนาจเปรียบเทียบได้

- เงินค่าปรับตามวรรคสองให้ตกเป็นทรัพย์สินส่วนกลางตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีขึ้นตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

- ถ้าการกระทำความผิดหนึ่งเป็นการกระทำในป่าชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตอนุรักษ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดขัดคำสั่งเจ้าหน้าที่ป่าชุมชนที่สั่งตามมาตรา ๔๔ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ บรรดาไม้หรือของป่าที่ได้มาหรือมีไว้เป็นความผิด หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ก็ตาม ให้ไม้ ของป่า หรือทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งที่ศาลมีคำสั่งริบตกเป็นของแผ่นดิน

- ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินคดีได้ภายในสองปีนับแต่วันที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น และไม้อาจจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ให้ไม้ ของป่า หรือทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เนื่องจากการกระทำความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

- ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยรายใดถึงแก่ความตาย ให้ไม้ ของป่า หรือทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้เนื่องจากการกระทำความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่ภายในสองปีทายาทของผู้ต้องหาหรือจำเลยพิสูจน์ได้ว่าไม้ ของป่า หรือทรัพย์สินดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คืนแก่ทายาทของผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๔ การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการนโยบายป่าชุมชนในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสองมาใช้บังคับ และให้มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเพียงกึ่งหนึ่งของวาระที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งดังกล่าว และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการจัดการป่าชุมชนเป็นกรรมการนโยบายป่าชุมชนในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับ และ

ให้รัฐมนตรีดำเนินการเสนอชื่อบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เกื้อกูลต่อการดูแลรักษาป่ามาก่อน ให้
คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

มาตรา ๖๕ การแต่งตั้งกรรมการป่าชุมชนประจำจังหวัดซึ่งเป็นผู้แทนคณะกรรมการจัดการ
ป่าชุมชนในวาระเริ่มแรกที่จังหวัดนั้นยังไม่มีป่าชุมชน มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖ วรรคสามมาใช้
บังคับ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

มาตรา ๖๖ ให้มีการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่สมควรจัดให้ประชาชนที่รวมตัวกันเป็นชุมชนมีสิทธิได้รับหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามนโยบายโฉนดชุมชนของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยกำหนดให้คณะกรรมการกลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเจ้าของที่ดิน ชุมชน และประชาชน เพื่อดำเนินการขออนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการตามระเบียบนี้กำหนด อันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา และใช้ประโยชน์จากที่ดินของรัฐ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ยั่งยืน และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดให้มีโฉนดชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ที่ดินของรัฐ” หมายความว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท

“โฉนดชุมชน” หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้ชุมชนร่วมกันบริหารจัดการ การครอบครอง และใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเพื่อสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ในที่ดินของชุมชน ซึ่งชุมชนมีหน้าที่ต้องดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยกฎหมายและระเบียบนี้

“ชุมชน” หมายความว่า” กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อการจัดการด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการวางระบบบริหารจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานเพื่อจัดให้มีโฉนดชุมชน” เรียกโดยย่อว่า “ปจช” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งประธาน ปจช. แต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(ก) ผู้แทนองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมและผลงานด้านการจัดการที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนในภูมิภาคและกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลาย และมีความสมดุล จำนวนห้าคน

(ข) ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร และมีวัตถุประสงค์ กิจกรรม และผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ด้านการจัดการที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนสองคน

(ค) บุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์การทำงานที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านการจัดการที่ดินหรือทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาชุมชน หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานโฉนดชุมชน จำนวนหนึ่งคน

ให้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่ง เพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ข้อ ๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการที่มีอยู่ เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และงบประมาณในการดำเนินงาน โฉนดชุมชนต่อ คณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินงาน โฉนดชุมชนตามระเบียบนี้

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีความพร้อมในการดำเนินงาน โฉนดชุมชนรวมทั้ง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

(๔) ตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสมของชุมชนที่อาจได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐในการดำเนินงาน โฉนดชุมชน ตลอดจนติดตามการดำเนินงาน โฉนดชุมชน ในแต่ละพื้นที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

(๕) ประสานงานและติดตามหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามนโยบายและแผนงาน ของงานโฉนดชุมชน

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานให้ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย

(๗) ดำเนินการหรือปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวกับโฉนดชุมชนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๘ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาหาข้อมูล และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้จัดตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการสำรวจพื้นที่เพื่อดำเนินงานโครงการชุมชนในพื้นที่นำร่องจำนวนไม่น้อยกว่าสามสิบพื้นที่ในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๑ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

รวมกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

พระราชบัญญัติ

ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 16 เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๗

เป็นปีที่ ๑๙ ในรัชการปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑

(๒) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๖

(๓) พระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๗

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ป่า” หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำห้วย ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมาย

“ป่าสงวนแห่งชาติ” หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

“ไม้” หมายความว่า ไม้ทุกชนิดทั้งที่เป็นต้น กอ หรือเถา ไม่ว่ายังยืนต้นหรือล้มลงแล้ว และ หมายความว่า รวมตลอดถึง ราก ปุ่ม ตอ หน่อ กิ่ง ตา หัว เหง้า เศษ ปลายหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของไม้ ไม่ว่าจะถูกตัด ฟัน เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือกระทำโดยวิธีการอื่นใด

“ของป่า” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า เป็นต้นว่า

(๑) ไม้ฟัน ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ด ผลไม้ หน่อไม้ ชันไม้ และยางไม้

(๒) หนุ้า อ้อ พง แคม ปรีอ คา กก กระจุค กล้วยไม้ ภูค เห็ด และพืชอื่น

(๓) ซากสัตว์ ไช่ หนั ง เขา นอ งา กราม ขนาย กระดุก ขน รังนก ครั่ง น้ำผึ้ง และมูลค้างคาว

(๔) ดิน หิน กรวด ทราย แร่และน้ำมัน

“สัตว์เลี้ยง” หมายความว่า ช้าง ม้า ล่อ ลา โค กระบือ แพะ แกะ และสุกร ที่มีเจ้าของ

“ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด หรือชักลากไม้ที่มีอยู่ในป่า หรือนำไม้ที่มีอยู่ในป่าออกจากป่าด้วยประการใด ๆ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่าไม้เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การกำหนดป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๖ บรรดาป่าที่เป็นป่าสงวนอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง ซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๗ การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวง และเฉพาะกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนบางส่วนให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงหรือเพิกถอนนั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย

มาตรา ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้ปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงและแผนที่ท้ายกฎกระทรวงตามมาตรา ๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๗ ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่ทำการ กำนันท้องที่ และที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในหมู่บ้านท้องที่นั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ให้มีกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมที่ดินและกรรมการอื่นอีกสองคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมให้การเป็นไปตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙

(๒) ดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยคำร้องตามมาตรา ๑๓

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนตามมาตรา ๑๓

(๔) ตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานแห่งที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้น ใช้บังคับให้อื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น

คำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นโดยไม่ชักช้า

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๑๓ เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา ๑๒ แล้วให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมเสียประโยชน์ ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าผู้ร้องไม่พอใจในค่าทดแทนที่คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนด ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ ทวิ ในกรณีที่ส่วนราชการและองค์การของรัฐ มีความประสงค์จะใช้พื้นที่บางแห่งภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นสถานที่ปฏิบัติงานหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐอย่างอื่น ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ และในบริเวณดังกล่าวให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การที่ส่วนราชการหรือองค์การนั้น ๆ จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานเพื่อใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ถ้าที่ดินในบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์มีแนวเขตทับที่ดินซึ่งบุคคลได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๑๔ อยู่แล้ว ให้การรับประโยชน์ในที่ดินส่วนที่เป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์นั้นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศกำหนดบริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณที่ทางราชการใช้ประโยชน์

การใช้พื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ความในมาตรา ๑๓ ทวิ เพิ่มเติมโดย มาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘)

หมวด ๒

การควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ห้ามมิให้ผู้ใดยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ เว้นแต่

(๑) ทำไม้หรือเก็บหาของป่า ตามมาตรา ๑๕ เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๖ ทวิ หรือมาตรา ๑๖ ตริ กระทำการตามมาตรา ๑๗ ใช้ประโยชน์ตามมาตรา ๑๘ หรือกระทำการตามมาตรา ๑๙ หรือ มาตรา ๒๐

(๒) ทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

(ความในมาตรา ๑๔ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน

มาตรา ๑๕ การทำไม้หรือเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้กระทำได้เมื่อได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

การอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติคราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จะอนุญาตโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๒) การเข้าทำประโยชน์เกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่คราวละไม่เกินสิบปี โดยให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บหาของป่าและไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงของป่าตามพระราชบัญญัตินี้สำหรับแร่ ดินขาว หรือหินแล้วแต่กรณี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ความในมาตรา ๑๖ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน)

มาตรา ๑๖ ทวิ ในกรณีที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมดหรือบางส่วนมีสภาพเป็นป่าไม้ร้างเก่าหรือทุ่งหญ้า หรือเป็นป่าที่ไม่มีไม้มีค่าขึ้นอยู่เลย หรือมีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนน้อย และป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนดีตามธรรมชาติ ทั้งนี้โดยมีสภาพตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่าป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเสื่อมโทรม

ถ้าทางราชการมีความจำเป็นต้องปรับปรุงฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตป่าเสื่อมโทรมทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ

ในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ ถ้าบุคคลใดได้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตดังกล่าวอยู่แล้วจนถึงวันที่ประกาศกำหนดตามวรรคสอง

(๑) เมื่อบุคคลดังกล่าวร้องขอ และอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเห็นว่าบุคคลนั้นยังมีความจำเป็นเพื่อการครองชีพ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคล

ดังกล่าวทำประโยชน์และอยู่อาศัยต่อไปในที่ที่ได้ทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยอยู่แล้วนั้นได้ แต่ต้องไม่เกินยี่สิบไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาราวละไม่น้อยกว่าห้าปีแต่ไม่เกินสามสิบปี ทั้งนี้ โดยได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับคราวแรก คราวต่อ ๆ ไปต้องเสียค่าธรรมเนียม

(๒) บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตาม (๑) อาจขออนุญาตปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นในที่ที่ดินเคยทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติเพิ่มเติมจากที่ได้รับอนุญาตแล้วโดยพิสูจน์ให้เห็นว่าตนมีความสามารถ และมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นตามที่ขอเพิ่มนั้นได้ อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้ปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบห้าไร่ต่อหนึ่งครอบครัว และมีกำหนดเวลาราวละไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสามสิบปี และต้องเสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายกำหนดไว้

การได้รับอนุญาตตามวรรคสาม มิให้ถือเป็นการได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ให้บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคสาม (๑) และ (๒) ได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า สำหรับไม้ที่ได้ปลูกขึ้นภายในที่ดินที่ได้รับอนุญาต

บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตต้องใช้ประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่อธิบดีกำหนดและจะให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวมิได้

ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตละทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือไม่อยู่อาศัยในที่ดินที่ได้รับอนุญาตติดต่อกันเกินระยะเวลาสองปี หรือยินยอมให้บุคคลอื่นนอกจากบุคคลในครอบครัวเข้าทำประโยชน์ หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในระเบียบที่อธิบดีกำหนด ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๖ ตริ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ทวิ ถึงแก่ความตาย ให้บุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไปได้ แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย

ถ้าสามี ภรรยา บุตรคนหนึ่งคนใดหรือบุคคลในครอบครัวซึ่งอาศัยอยู่กับผู้ได้รับอนุญาตและผู้ได้รับอนุญาตระบุไว้เป็นหนังสือตามแบบที่อธิบดีกำหนดให้เป็นผู้สืบสิทธิและหน้าที่ของตน ประสงค์จะอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับอนุญาตถึงแก่ความตาย

เมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตตามวรรคสองแล้ว ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ต่อไปได้ตามที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายอนุญาต

(ความในมาตรา ๑๖ ทวิ มาตรา ๑๖ ตริ เพิ่มเติมโดย มาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘)

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการ อธิบดีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือแก่กระทรวง ทบวง กรมหรือบุคคลอื่นใดให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และเมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรจะตั้งยกเว้นค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่า ก็ได้

มาตรา ๑๘ อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเข้าไป การผ่านหรือการใช้ทาง

(๒) การนำหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไป

ระเบียบตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับในเขตป่าสงวนแห่งชาติแห่งใด ให้ประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ที่ป่าสงวนแห่งชาติแห่งนั้นตั้งอยู่

(ความในมาตรา ๑๘ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน)

มาตรา ๑๙ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษาหรือบำรุงป่าสงวนแห่งชาติ อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีป่าสงวนแห่งชาติแห่งใดมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมตามมาตรา ๑๖ ทวิ ให้อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจอนุญาตเป็นหนังสือให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าหรือไม่ย่นต้นในเขตป่าเสื่อมโทรมได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขตามกำหนดในหนังสืออนุญาต แต่ในกรณีที่จะอนุญาตให้เกิน ๒,๐๐๐ ไร่ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีอาจกำหนดให้ผู้รับอนุญาตเสียค่าตอบแทนให้แก่รัฐบาลได้ตามจำนวนที่เห็นสมควรโดยประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(ความในมาตรา ๒๐ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน)

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตทำไม้หรือเก็บหาของป่า ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๕ ให้ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎระเบียบ

มาตรา ๒๒ ในกรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ยื่นคำขอใบแทนใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกระทรวง
มาตรา ๒๓ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามมาตรา ๑๕ จะโอนกันได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่

การโอนใบอนุญาตให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องจัดให้คนงาน
ผู้รับจ้างหรือผู้แทนของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีใบคู่มือสำหรับการตามที่ได้รับ
อนุญาตตามแบบ ระเบียบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ เมื่อได้กำหนดป่าใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และรัฐมนตรีได้แต่งตั้งพนักงาน
เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมและรักษาป่าสงวนแห่งชาตินั้นแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกจากป่าสงวนแห่งชาติ หรือให้งดเว้นการกระทำใด ๆ ในเขตป่า
สงวนแห่งชาติ ในกรณีที่มีข้อเท็จจริงปรากฏหรือเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำผิดตาม
พระราชบัญญัตินี้

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอนแก้ไขหรือทำประการอื่นใด
แก่สิ่งที่เป็นอันตราย หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพในเขตป่าสงวนแห่งชาติภายในเวลาที่กำหนด

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไขหรือทำประการอื่น เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) ไม่
ปรากฏตัวผู้กระทำความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่หาตัวไม่พบ

ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดดังกล่าว และได้เสียค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้น
ให้ผู้กระทำความผิดชดเชยหรือออกค่าใช้จ่ายนั้นทั้งหมด หรือให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้
ออกขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควรเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายนั้น และให้นำความใน
มาตรา ๑๓๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับแก่เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สิน
นั้นโดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหาย
แก่ป่าสงวนแห่งชาติในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๒๖ การจับกุม ปรามปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๗ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต คนงาน ผู้รับจ้างหรือผู้แทน
ของผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือ
เงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ อันอาจเป็นการเสียหาย
อย่างร้ายแรง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาต
ได้ มีกำหนดไม่เกินหกสิบวัน นับแต่วันที่ออกคำสั่ง

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนคำสั่ง หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร แต่ในกรณีที่คำสั่งเพิ่มระยะเวลาดังกล่าวนั้นจะเพิ่มได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๒๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีโดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำสั่งวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีการสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตแล้วถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรก็ให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือหนังสืออนุญาตนั้นได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ หรือสาธารณประโยชน์ หรือเมื่อปรากฏว่าได้มีการอนุญาตไปโดยมิชอบ รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตรายหนึ่งรายใดทั้งหมดหรือบางส่วนได้

ในกรณีมิใช่เป็นความผิดของผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาต ให้จ่ายค่าทดแทนด้วยจำนวนเงินอันเป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้น

หมวด 3

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท

ในกรณีความผิดตามมาตรา ๓๑ ถ้าได้กระทำเป็นเนื้อที่เกินยี่สิบห้าไร่ หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่

(๑) ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขาหรือไม้หวงห้ามประเภท ข. ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือ

(๒) ไม้อื่นที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบต้น หรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร หรือ

(๓) ดินน้ำลำธาร

ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

ในกรณีที่มิใช่คำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๑ ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นยึดถือหรือครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทนและบริวารของผู้กระทำผิดออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติได้

(ความในมาตรา ๓๑ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน)

มาตรา ๓๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๓ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลายซึ่งหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายอื่นใดที่จัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ความในมาตรา ๓๓ ถูกยกเลิกตามความในมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ข้อความดังปรากฏอยู่นี้แทน)

มาตรา ๓๓ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๘ หรือขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ความในมาตรา ๓๓ ทวิ เพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘)

มาตรา ๓๔ ผู้ใดรับไว้ด้วยประการใด ซ่อนเร้น จำหน่วย หรือช่วยพาเอาไปเสียซึ่งไม้หรือของป่าที่ตนรู้อยู่แล้วว่า เป็นไม้หรือของป่าที่ได้มาโดยการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษเสมือนเป็นตัวการในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๓๕ บรรดาไม้ ของป่า เครื่องมือ เครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลใช้ หรือได้มาโดยการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ริบเสียทั้งสิ้นโดยไม่คำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ บรรดาป่าที่เป็นป่าคุ้มครองอยู่แล้วตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่า ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๖ วรรคสอง หรือมาตรา ๗ ซึ่งต้องออกภายในห้าปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๗ ใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลกระทำการใด ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๘ ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับบรรดา กฎกระทรวง ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบการต่าง ๆ ที่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครอง

และสงวนป่า และให้อยู่ในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษาให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงประกาศข้อกำหนดหรือระเบียบการต่าง ๆ ยกเลิกหรือมีความอย่างเดียวกัน หรือขัด หรือแย้งกัน หรือกล่าวไว้เป็นอย่างอื่น

(พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนดบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการอนุญาตตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๐ ไว้ โดยมาตรา ๑๐ ดังข้อความต่อไปนี้)

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระเทือนการอนุญาตที่บุคคลใดได้รับก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพลถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียม ค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า

คำขอ	ฉบับละ	๑	บาท
ใบอนุญาตทำไม้ หรือเก็บหาของป่า	ฉบับละ	๒๐	บาท
ใบคู่มือคนงาน ผู้รับจ้างหรือผู้แทนของ			
ผู้ได้รับอนุญาต หรือหนังสืออนุญาต	ฉบับละ	๕	บาท
ใบแทนอนุญาต	ฉบับละ	๕	บาท
การโอนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐	บาท
หนังสืออนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์			
หรืออยู่อาศัย	ไร่ละ	๕๐๐	บาท
ค่าภาคหลวงไม้	ลูกบาศก์เมตรละ	๔๐	บาท
ค่าภาคหลวงของป่า	ลูกบาศก์เมตรละ	๔	บาท

ในกรณีไม่อาจคำนวณเป็นลูกบาศก์เมตร ร้อยละสิบของราคาตลาด ค่าบำรุงป่าสองเท่า ค่าภาคหลวงไม้-หรือค่าภาคหลวงของป่าที่ผู้รับอนุญาตจะต้องชำระเนื่องจากการทำไม้และเก็บหาของป่าจากป่าสงวนแห่งชาติ

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่งของชาติ และรัฐบาลได้กำหนดจุดหมายไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

แห่งชาติว่า จะสงวนป่าไม้ไว้เป็นเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๕๐ แห่งเนื้อที่ประเทศไทย คือ เป็นเนื้อที่ป่าสงวนรวมประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๕๖ ล้านไร่

บัดนี้ ปรากฏว่าป่าไม้ที่สงวนคุ้มครองไว้แล้ว และที่ยังมิได้สงวนคุ้มครองได้ถูกบุกรุกและถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก แม้ป่าไม้ในบริเวณต้นน้ำลำธารก็ถูกแผ้วถางเผาทำลายไปเป็นอันมาก ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดความแห้งแล้ง พื้นดินพังทลาย ลำน้ำตื้นเขิน หรือเกิดอุทกภัย อันเป็นผลเสียหายแก่การเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและสงวนป่าที่ใช้บังคับอยู่มีวิธีการไม่รัดกุมเหมาะสมต้องเสียเวลาดำเนินการเป็นเวลานาน จึงประกาศกำหนดเป็นป่าสงวนหรือเป็นป่าคุ้มครองได้ เป็นเหตุให้บุคคลบางจำพวกฉวยโอกาสทำลายป่าได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนั้นได้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนไว้ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบ เป็นช่องทางให้มีการบุกรุกทำลายป่ามากขึ้น รัฐบาลจึงเห็นเป็นการจำเป็นอันรีบด่วนที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเรื่องนี้เสียใหม่เพื่อให้สามารถดำเนินการคุ้มครองป้องกัน เพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติอันมีค่าของชาติและเพื่อมิให้อาชญากรรมของประชาชนส่วนใหญ่ และเศรษฐกิจของประเทศถูกระทบกระเทือนจากผลของการทำลายป่า

หมายเหตุ

พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๐๓

พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๖๔ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๒

พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒ ตอนที่ ๑๒๔ วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๒๘

พระราชบัญญัติ
สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสวนป่า

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำ และยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สวนป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๕ เพื่อทำการปลูกและ
บำรุงรักษาต้นไม้ที่เป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

“ต้นไม้” หมายความว่า ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วหรือปลูกขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากเนื้อ
ไม้และหมายรวมถึงต้นไม้ที่ขึ้นอยู่แล้วหรือปลูกขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่นแต่อาจใช้ประโยชน์จาก
เนื้อไม้ได้

“ไม้” หมายความว่า ต้นไม้และหมายความรวมถึง

(๑) ส่วนใด ๆ ของต้นไม้ ไม่ว่าจะเป็นลูกตัด ทอน เลื่อย ไซ ผ่า ถาก ขุด อัด หรือ
กระทำได้ด้วยประการอื่นใดหรือไม่ และ

(๒) ไม้แปรรูป สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยต้นไม้หรือ
ส่วนใด ๆ ของต้นไม้

“ตรา” หมายความว่า รวมถึงเครื่องหมายหรือวัตถุใด ๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อติดต่อก หรือ
ประทับที่ไม้

“หนังสือรับรองการแจ้ง” หมายความว่า รวมถึงสำเนาหรือภาพถ่ายของหนังสือ
รับรองการแจ้งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับรองถูกต้อง

“ผู้ทำสวนป่า” หมายความว่า ผู้ได้รับหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า และหมายความรวมถึงผู้ยื่นคำขอรับโอนทะเบียนสวนป่าด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายสำหรับกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับจังหวัดอื่น

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป่าไม้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ที่ดินที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่าตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นที่ดินประเภทหนึ่งประเภทใด ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินที่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๒) ที่ดินที่มีหนังสือของทางราชการรับรองว่า ที่ดินดังกล่าวอยู่ในระยะเวลาที่อาจขอรับโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากมีการครอบครองและเข้าทำกินในที่ดินดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหรือตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพไว้แล้ว

(๓) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่มีหลักฐานการอนุญาต การเช่าหรือเช่าซื้อ

(๔) ที่ดินที่มีหนังสืออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติให้บุคคลเข้าทำการปลูกป่าในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ หรือเข้าทำการปลูกสร้างสวนป่า หรือไม้ยืนต้นในเขตป่าเสื่อมโทรม

(๕) ที่ดินที่ได้ดำเนินการเพื่อการปลูกป่าอยู่แล้วโดยทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

มาตรา ๕ ผู้มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือผู้มีสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินตามมาตรา ๔ ประสงค์จะใช้ที่ดินนั้นทำสวนป่าเพื่อการค้า ให้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียนตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และเมื่อได้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนแล้ว ผู้ยื่นคำขออาจดำเนินการไปก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่าตามมาตรา ๖

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าและที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินตามมาตรา ๔ (๑) ผู้ยื่นคำขอต้องมีหลักฐานการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินดังกล่าว พร้อมทั้งหนังสือขอมของผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินนั้น ที่แสดงว่าอนุญาตให้ทำสวนป่าได้

มาตรา ๖ ให้นายทะเบียนพิจารณาและแจ้งการสั่งรับหรือไม่รับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอตามมาตรา ๕ หรือได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๗ แล้วแต่กรณี

การสั่งรับขึ้นทะเบียนและการออกหนังสือรับการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ยื่นคำขอมีสสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗ ก่อนรับขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตามมาตรา ๖ หากที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นที่ดินตามมาตรา ๔ (๔) ให้นายทะเบียนสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบและทำรายงานเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง สภาพที่ดิน ชนิด ขนาด ปริมาณ และจำนวนของไม้ ตลอดจนรายละเอียดของที่ดินที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นสวนป่า และในกรณีที่เห็นไม้หวงห้ามตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ หรือไม้ที่การทำไม้ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดแจ้งในรายงานดังกล่าวให้แจ้งชัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รายงานผลการตรวจสอบต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนสั่งให้ผู้ยื่นคำขอเก็บหาของป่า แฝ้วถางป่า ตัด โคน เก็บบริบ สุมเผา ทำลาย หรือสงวนไว้ซึ่งไม้หรือของป่าดังกล่าว โดยผู้ยื่นคำขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ไม้และของป่าที่ได้มาตามวรรคสอง ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการเก็บหาข้อมูลทางวิชาการป่าไม้ การเก็บสถิติของการเจริญเติบโตของไม้ การประเมินผลการทำสวนป่า ตลอดจนเพื่อติดตามผลการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสวนป่าเพื่อตรวจสอบหรือให้คำแนะนำได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง และให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ทำสวนป่าต้องจัดให้มีตราเพื่อแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า และจะนำตราออกใช้ได้เมื่อได้นำขึ้นทะเบียนแล้ว

ตราที่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับตี ตอก หรือประทับที่ไม้ซึ่งผู้ทำสวนป่าจะตัดหรือโค่นต้องเป็นตราที่มีการรับรองจากนายทะเบียนโดยมีเครื่องหมายที่นายทะเบียนทำกับกับไว้ด้วย

การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน การส่งรับขึ้นทะเบียน การออกหนังสือรับรอง การขึ้นทะเบียน และการรับรองตรา ตลอดจนวิธีดี ดอก หรือประทับหรือแสดงตรา ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในการทำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ผู้ทำสวนป่าอาจตัดหรือโค่นไม้ แปรรูปไม้ ถ้าไม้ มีไม้ไว้ครอบครอง และนำไม้เคลื่อนที่ผ่านด้านป่าไม้ได้ แต่การตั้งโรงงานแปรรูปไม้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๑ ก่อนตัดหรือโค่นไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ให้ผู้ทำสวนป่าแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อออกหนังสือรับรองการแจ้ง และเมื่อแจ้งแล้วให้ผู้ทำสวนป่าดำเนินการตัดหรือโค่นไม้ดังกล่าวได้

การแจ้งและการออกหนังสือรับรองการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ในการนี้ นายทะเบียนอาจกำหนดเงื่อนไขอื่นใดที่ผู้ทำสวนป่าต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการตัดหรือโค่นไม้ การดี ดอก หรือประทับตราที่ไม้ไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๒ ในการตัดหรือโค่นไม้ ผู้ทำสวนป่าต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สวนป่าเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตลอดเวลาที่ทำการตัดหรือโค่นไม้

มาตรา ๑๓ ไม้ที่จะนำเคลื่อนที่ออกจากสวนป่า ต้องมีรอยตราดี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ และในการนำเคลื่อนที่ ผู้ทำสวนป่าต้องมีหนังสือรับรองการแจ้งตลอดจนบัญชีแสดงรายการไม้กำกับไปด้วยตลอดเวลาที่นำเคลื่อนที่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๔ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าไม่ต้องเสียค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการตัดหรือโค่นไม้ในสวนป่า ตลอดจนการนำเคลื่อนที่ไม้ออกจากสวนป่า ผู้ทำสวนป่าต้องเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งบัญชีแสดงรายการไม้ และเอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับการดังกล่าวไว้ที่สวนป่าเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า หรือหนังสือรับรองการแจ้ง สูญหาย ชำรุด หรือถูกทำลาย ให้ผู้ทำสวนป่ายื่นคำขอใบแทนหนังสือรับรองดังกล่าวต่อนายทะเบียน

การขอและการออกใบแทนหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าประสงค์จะยกเลิกตรา ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมก็นำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่ตราของผู้ทำสวนป่าบุบสลายในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ผู้ทำสวนป่าแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบการบุบสลายหรือสูญหายและในกรณีที่ตราบุบสลายให้นำตราดังกล่าวไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกับการแจ้งด้วย

การแจ้งการยกเลิกตรา การส่งยกเลิกตรา และการแก้ไขทะเบียนตรา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าไม่ประสงค์จะทำสวนป่าต่อไป ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมก็นำตราไปทำลายต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าของผู้ทำสวนป่าดังกล่าวสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ทำสวนป่าตายหรือโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่ทำสวนป่าให้แก่บุคคลอื่น หรือผู้ทำสวนป่าซึ่งมีสิทธิตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อในที่ดินที่ทำสวนป่าถูกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ หากทายาทหรือผู้จัดการมรดกของผู้ทำสวนป่า ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดิน หรือผู้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่มีการเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อแล้วแต่กรณี ประสงค์จะทำสวนป่าในที่ดินดังกล่าวต่อไป ให้แจ้งการขอรับโอนทะเบียนสวนป่าต่อนายทะเบียน ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ทำสวนป่าตาย หรือมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือมีการเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ แล้วแต่กรณี หากไม่แจ้งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่านั้นสิ้นสุดลง

ให้ผู้รับโอนทะเบียนสวนป่าตามวรรคหนึ่ง รับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของผู้ทำสวนป่าเดิม ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๐ การทำลายตราตามมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๑ บรรดาไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า หากบุคคลใดรับโอนต้องมีหลักฐานแสดงการได้มาโดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ไม้ที่มีการโอนตามวรรคหนึ่ง ผู้รับโอนอาจค้า มีไว้ในครอบครอง หรือนำเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ได้ แต่การแปรรูปไม้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

ให้ถือว่าไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเป็นไม้ที่ผู้รับอนุญาตตามหมวด ๔ การควบคุมการแปรรูปไม้ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ อาจมีไว้ในครอบครองได้

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดใช้ตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ผู้ใดใช้ตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าอันเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๕ วรรคสาม หรือเงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง หรือนำไม้ที่ได้มาจากการทำสวนป่าเคลื่อนที่โดยไม่มีรอยตราตี ดอก หรือประทับหรือแสดงการเป็นเจ้าของ หรือไม่มีบัญชีแสดงรายการไม้กำกับไม้ที่นำเคลื่อนที่ตามมาตรา ๑๓ หรือฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ออกตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ผู้ทำสวนป่าผู้ใดไม่เก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้งไว้ที่สวนป่าตามมาตรา ๒ หรือไม่เก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง บัญชีแสดงรายการไม้ หรือเอกสารสำคัญตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๕ หรือไม่แจ้งการบุบสลายในสาระสำคัญ หรือการสูญหายของตรา หรือไม่นำตราที่บุบสลายไปทำลายตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้สนองพระบรมราชโองการ

อนันต์ ปันยารชุน

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้าในที่ดินของรัฐและของเอกชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติป่าไม้พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ มิได้มีบทบัญญัติรองรับและคุ้มครองสิทธิการทำไม้หวงห้ามที่ได้จากการปลูกสร้างสวนป่า สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยสวนป่า เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปลูกสร้างสวนป่าดังกล่าว อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีงานทำและผลิตไม้เพื่อเป็นสินค้า ตลอดจนเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำไม้ให้มีปริมาณมากขึ้น และเพื่อให้ผู้ที่ทำการปลูกสร้างสวนป่ามีความมั่นใจในสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกสร้างสวนป่า เช่น การได้รับยกเว้นค่าภาคหลวงและการไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎเกณฑ์บางประการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา

ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทา

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา จึงออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชน ตำบลแม่ทา พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้ ให้ใช้บังคับได้นับถัดจากวันประกาศ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทาแล้ว ๑๕ วัน

ข้อ ๓ ในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้

“ป่าชุมชนตำบลแม่ทา” หมายถึง

(๑) ป่าชุมชนบ้านทาม่อน เนื้อที่จำนวน ๘,๔๕๗ ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับห้วยปากกล้วยจนถึงสันต้นม่วงคู้ ทิศใต้ติดต่อกับสันห้วยแล้ง ห้วยน้ำขุ่น และสันกลางห้วยป่าเต้า ทิศตะวันออกติดต่อกับ ห้วยแม่บอนบก และทิศตะวันตกติดต่อกับห้วยแม่ผาแหน และสันห้วยแม่ลาน

(๒) ป่าชุมชนบ้านท่าข้าม - บ้านค้อกลาง เนื้อที่จำนวน ๑๘,๘๑๓ ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับห้วยยาบ สันห้วยแล้ง และห้วยแม่ตะกร้า ทิศใต้ติดต่อกับสันเขาห้วยแม่เลาะ และห้วยแม่ค่อม ทิศตะวันออกติดต่อกับห้วยแม่เน้ง และห้วยแม่แจก และทิศตะวันตกติดต่อกับลำน้ำแม่ทา

(๓) ป่าชุมชนบ้านห้วยทราย เนื้อที่จำนวน ๕,๐๐๐ ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับห้วยน้ำขุ่น ทิศใต้ติดต่อกับห้วยปงกา ทิศตะวันออกติดต่อกับห้วยเมียง และห้วยฮ่อม และทิศตะวันตกติดต่อกับห้วยแม่ธิ

(๔) ป่าชุมชนบ้านปานอด เนื้อที่จำนวน ๑๐,๖๐๑ ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับสันห้วยทราย และขุนห้วยน้ำขุ่น ทิศใต้ติดต่อกับห้วยปากกล้วย และห้วยแม่ติบ ทิศตะวันออกติดต่อกับห้วยแม่เลาะ และทิศตะวันตกติดต่อกับห้วยแม่ธิ

(๕) ป่าชุมชนบ้านดอนชัย - บ้านใหม่ดอนชัย เนื้อที่จำนวน ๕,๘๖๒ ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับสันกอม่วงจดสันเขาแม่ต๊ิบ ทิศใต้ติดต่อกับห้วยหก และห้วยแม่โสังห่าง ทิศตะวันออกติดต่อกับสันเขาทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดสันเขาห้วยไม้จุ่น จดสันเขาแม่ชะแมว ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดต่อกับห้วยหกติดสันเขาแม่ป่าช้า ทิศตะวันตกติดต่อกับสันเขาห้วยแม่ธิ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดต่อกับลำห้วยจะค่าน จดสันเขาแม่โสังห่าง

โดยชุมชนได้ร่วมกันจัดการอนุรักษ์ ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา ๑๒ ปี

ข้อ ๔ ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลแม่ทา และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ป่าชุมชนที่จัดตั้งขึ้นต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนักในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ

(๒) เพื่อส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชน และตำบล

(๓) เพื่อให้ชุมชนบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

(๔) เพื่อร่วมกันอนุรักษ์ ดูแลรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ

(๕) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการให้กับบุคคลกลุ่ม และองค์กรชุมชนในตำบล

ข้อ ๖ ป่าชุมชนตำบลแม่ทาที่จัดตั้งขึ้นอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา โดยให้คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล และคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

หมวด ๒

บททั่วไป

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลประกอบด้วยประธานและกรรมการอื่นอีกจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบห้าคน ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านแต่ละชุมชน และได้รับการรับรองจากที่ประชุมของสมาชิกป่าชุมชนหมู่บ้าน

ข้อ ๘ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคณะกรรมการป่าชุมชนของหมู่บ้าน
- (๒) มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- (๓) มีแนวคิดและจิตสำนึกในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วม
- (๔) มีประสบการณ์การทำงานการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ ไม่น้อยกว่าสองปี

ข้อ ๙ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี และจะดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ครบวาระตามการดำรงตำแหน่ง
- (๔) พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน
- (๕) ขาดการทำงานของเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลเกินสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่ได้แจ้ง

ต่อคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล

(๖) คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดระเบียบของคณะกรรมการป่าชุมชนทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบลอย่างร้ายแรง

(๗) สภาก่อตั้งการบริหารส่วนตำบลมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดระเบียบของคณะกรรมการป่าชุมชนทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบลอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน
- (๒) ดำเนินการประสานแผนจัดการป่าชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน

- (๓) สนับสนุนงานของเครือข่ายป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน และเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล
- (๔) ประสานจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านป่าชุมชนให้แก่ระดับชุมชน และระดับตำบล
- (๕) ติดตามการดำเนินงานบริหารจัดการป่าชุมชนของคณะกรรมการป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน
- (๖) ประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้ามาสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนทั้งระดับหมู่บ้านและระดับตำบล
- (๗) จัดทำรายงานการดำเนินงานด้านป่าชุมชนระดับตำบลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เสนอต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด ๓

บททั่วไป

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านประกอบด้วยประธานและกรรมการอื่นอีกจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งมีการเสนอชื่อและได้รับการคัดเลือกจากมติที่ประชุมของสมาชิกป่าชุมชนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของหมู่บ้านไม่น้อยกว่าร้อยแปดสิบวัน
- (๒) เป็นบุคคลมีความน่าเชื่อถือของคนในชุมชน มีคุณธรรม หรือมีความรู้ที่สมาชิกชุมชนยอมรับ

(๓) ไม่เป็นบุคคลทุพพลภาพ หรือ ต้องคดีอาญา

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่งจำนวนคราวละสองปี

ข้อ ๑๕ กรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ครบวาระตามการดำรงตำแหน่ง
- (๔) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์การบริหารจัดการกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน

(๖) คณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือทำผิดระเบียบข้อบังคับการบริหารจัดการป่าชุมชนของหมู่บ้านอย่างร้ายแรง

(๗) สภาก่อตั้งการบริหารส่วนตำบลมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ หรือทำผิดระเบียบข้อบังคับการบริหารจัดการป่าชุมชนของหมู่บ้านอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารจัดการ ดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- (๒) ประสานจัดทำแผนการจัดการ และกิจกรรมการจัดการป่าชุมชนในหมู่บ้าน
- (๓) จัดทำแนวเขตป่าชุมชน และแบ่งพื้นที่จัดการป่าชุมชนให้ชัดเจน
- (๔) พิจารณากำหนดระเบียบการขอใช้ไม้ หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอื่นในป่าชุมชน
- (๕) สร้างจิตสำนึกให้แก่สมาชิกป่าชุมชนให้รู้จักคุณค่า รักษา ห่วงแหน และเข้าร่วมบริหารจัดการป่าชุมชนในหมู่บ้าน
- (๖) ประสานจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านป่าชุมชนให้แก่สมาชิกป่าชุมชนหมู่บ้าน
- (๗) ประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้ามาสนับสนุนการจัดการป่าชุมชนในหมู่บ้าน
- (๘) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านป่าชุมชนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมหมู่บ้าน และที่ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้านตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๐
- (๑๐) บริหารจัดการกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้านให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๘

หมวด ๔

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกป่าชุมชนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๗ สมาชิกป่าชุมชนมีสิทธิและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ร่วมกำหนดแนวเขตป่าชุมชน แนวเขตพื้นที่การใช้ประโยชน์ และพื้นที่จัดการอื่นในป่าชุมชน
- (๒) ร่วมบริหารจัดการ การจัดทำแผนการจัดการ และกิจกรรมดูแลรักษาฟื้นฟูป่าชุมชน
- (๓) ร่วมจัดทำและปรับปรุงกฎระเบียบป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน

(๔) มีสิทธิขอใช้ไม้และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอื่นในป่าชุมชนตามกฎระเบียบของป่าชุมชน

(๕) มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและถอดถอนคณะกรรมการป่าชุมชนระดับหมู่บ้าน

(๖) ตรวจสอบและตรวจตราผู้ที่เข้ามากระทำผิดกฎระเบียบป่าชุมชนในพื้นที่หมู่บ้าน

(๗) ตรวจสอบการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทาของคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน และคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล

หมวด ๕

กองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๘ ให้มีกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล การระดมทุนสนับสนุนจากภายในชุมชนและภายนอกชุมชน การจัดเก็บเงินค่าปรับผู้กระทำความผิดต่อกฎระเบียบป่าชุมชน การจัดเก็บเงินค่าสมาชิกป่าชุมชน หรือการรับเงินบริจาคเพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชน

ข้อ ๑๙ วัตถุประสงค์ในการใช้เงินกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน

(๑) เพื่อการบริหารจัดการป่าชุมชนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

(๒) เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานและบริหารจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทาของคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล

(๓) เพื่อเป็นค่าตอบแทนหรือจัดสวัสดิการให้แก่คณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน และสมาชิกป่าชุมชนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการดำเนินงานของการใช้เงินกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน

(๒) พิจารณาการใช้เงินกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน เพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๙

(๓) ติดตาม รายงาน และประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุนป่าชุมชนหมู่บ้าน อย่างน้อยปีละสองครั้งเสนอต่อที่ประชุมหมู่บ้าน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๑ ให้กฎระเบียบป่าชุมชนหมู่บ้านที่ใช้มาก่อนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทา พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับนี้ประกาศใช้บังคับให้มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

ข้อ ๒๒ ให้มีการเลือกคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้านให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหกสิบวันภายหลังจากข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทานี้ประกาศใช้บังคับ

ข้อ ๒๓ ให้มีการเลือกคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบลให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาเก้าสิบวันภายหลังจากข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทานี้ประกาศใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา กำนันตำบลแม่ทา ผู้ใหญ่บ้าน ๗ หมู่บ้านในตำบลแม่ทา คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนระดับตำบล และคณะกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน ร่วมกันจัดทำและปรับปรุงแนวเขตป่าชุมชนตำบลแม่ทา ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันวันภายหลังจากข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ว่าด้วยการจัดการป่าชุมชนตำบลแม่ทานี้ประกาศใช้บังคับ

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สอดคล้อง ตามหลักการเหตุผล และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยความตามมาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๑ วรรคท้ายแห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้แทนดังนี้

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒-๗) ที่ออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒-๕)

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่า ชุมชนในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือเขตพื้นที่อื่น ทั้งนี้ โดยมีขอบเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร

“คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ” หมายความว่า คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ หรือเขต

“คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“กรรมการกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกรรมการในคณะกรรมการชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารที่คณะกรรมการกำหนดให้ให้บริการในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

“ครัวเรือน” หมายความว่า ครอบครัวตามทะเบียนบ้าน อันประกอบด้วยบิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร ญาติพี่น้อง เป็นต้น อยู่รวมกัน

“หัวหน้าครัวเรือน” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าบ้านตามทะเบียนบ้าน

“หุ้น” หมายความว่า การออมทรัพย์ในรูปแบบหนึ่ง โดยมูลค่าของหุ้นให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินฝากสัจจะ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกตกลงที่จะฝากหรือออมไว้กับกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ถือว่าเงินออมเป็นเงินสะสม ให้เป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“เงินรับฝาก” หมายความว่า เงินรับฝากประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากเงินออมตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน หรือสมาชิกของกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

“ที่ประชุมสมาชิก” หมายความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญ

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๑ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๒ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินกู้ยืม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๓ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน

“บัญชีเงินอุดหนุน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านหรือชื่อชุมชนเมือง) หรือบัญชีที่ ๔ ซึ่งกองทุนหมู่บ้านเปิดไว้รองรับเงินอุดหนุน หรือเงินบริจาค

ข้อ ๖ ในกรณีกองทุนหมู่บ้านใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่ดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานปัญหา และเสนอระเบียบปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอพิจารณา และนำเสนอคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นรายกรณี ต่อไป

หมวด ๒

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๗ ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

- (๑) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (๒) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาตนเอง

(๓) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

(๔) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

(๕) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

ข้อ ๘ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุน เพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริม และพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุน และประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน

(๓) ส่งเสริม และพัฒนาหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง

(๔) สนับสนุนการส่งเสริมกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๕ ทุณและทรัพย์สินในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ

(๔) ดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๑๐ ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” กับธนาคาร เพื่อสำรองจ่ายและเตรียมจัดสรรให้แก่กองทุนหมู่บ้าน

ให้ธนาคารโอนเงินจาก “บัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านตามคำสั่งจ่ายของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการจัดสรรเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมืองตามข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ บัญชีละหนึ่งล้านบาท ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

ในกรณีคณะกรรมการไม่สามารถจัดสรรเงินให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ข้อ ๑๒ ในการอนุมัติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเริ่มเข้าบริหารจัดการและเบิกจ่ายเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน หรือบัญชีกองทุนชุมชนเมืองให้คณะกรรมการพิจารณาในหลักการ ดังนี้

(๑) ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งการแสดงออกอย่างชัดเจนซึ่งความพร้อมในการเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และ

การควบคุมดูแลกันเองในการใช้ประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นความพร้อมของบุคคลด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนทางสังคมของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ และกองทุนสวัสดิการ และความพร้อมในการเข้าบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

(๓) การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และกองทุนทางสังคมหรือกองทุนที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้น

(๔) การมีระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยสมาชิก และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในหมวด ๕ แห่งระเบียบนี้ เมื่อคณะกรรมการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านและบัญชีกองทุนชุมชนเมือง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านดำเนินการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ผู้อำนวยกาเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านดำเนินการกองทุนหมู่บ้านในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนหมู่บ้านไม่ปฏิบัติตามประกาศระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ ให้ผู้อำนวยกาเป็นผู้พิจารณาสั่งระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านหรือให้กองทุนหมู่บ้านชดใช้หรือให้ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้าน หากกองทุนหมู่บ้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งของผู้อำนวยกา

หมวด ๓

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ปลัดจังหวัด เป็นรองประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) คลังจังหวัด ผู้แทนสถาบันการศึกษาหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด

ท้องถิ่นจังหวัด เกษตรจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการจังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ หัวหน้ากลุ่มแผนงานและข้อมูลสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการการขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้าน
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
- (๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด
- (๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัด เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ
- (๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดให้คณะกรรมการทราบตามระเบียบหรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นประธาน ผู้แทนสำนักอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนธนาคารออมสิน ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ผู้อำนวยการสำนักการคลังกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการกองพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคมกรุงเทพมหานคร เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่หนึ่ง พนักงานสำนักงาน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่สอง

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานครจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบและวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร และให้ความเห็นผลการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งผ่านการประเมินของคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตร่วมกับชุมชนตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณการพัฒนา และบูรณาการ การขับเคลื่อนงานกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๔) เป็นหน่วยสนับสนุนการจัดการความรู้ให้กับกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองทุกระดับ
- (๕) ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

(๖) ประสานความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

(๗) จัดทำระบบข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนและส่วนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทราบ

(๘) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการติดตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด

(๙) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานคร

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มหรือฝ่ายบริหารงานปกครอง เป็นรองประธาน ปลัดเทศบาล หรือ ปลัดเมืองพัทยา ท้องถิ่นอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ผู้แทนสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ พัฒนาการอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอด้วยกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านของจังหวัด

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ขอร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้าน

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในอำเภอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามระเบียบหรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขต เป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นรองประธาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายการคลังเขต ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน เป็นอนุกรรมการ หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเขต เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ นักพัฒนาชุมชนระดับ ๖ ตามที่ผู้อำนวยการเขตมอบหมายจำนวนหนึ่งคน เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต ออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ จำนวนห้าคน สำหรับผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองระดับเขตจำนวนห้าคน ให้เครือข่ายกองทุนชุมชนเมืองเลือกกันเอง แล้วเสนอชื่อต่อประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับเขต เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งต่อไป

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตด้วยกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม และการพึ่งพาตนเอง

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับแผนยุทธศาสตร์ แผนงานงบประมาณกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) จัดทำแผนงานและโครงการ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๔) เป็นหน่วยจัดการความรู้ เพื่อบูรณาการการพัฒนากองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขปัญหา ขอร้องเรียน ข้อขัดแย้งของกองทุนหมู่บ้านในระดับเขตกรุงเทพมหานคร

(๖) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในเขตให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครตามระเบียบ หรือวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการสนับสนุนระดับกรุงเทพมหานครมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนชุมชนอื่นที่จะดำเนินการจัดตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้านตามแต่กรณี โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน หรือเสมือนกับ

คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ และ
คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด

ในระยะเริ่มแรก หากประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร
อำเภอ และเขต ที่ยังมีได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่น ๆ ผู้แทนคณะกรรมการ
เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านเป็นคณะกรรมการตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ให้
คณะกรรมการสนับสนุนระดับต่าง ๆ สามารถดำเนินการประชุมได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุม
ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ตามวรรคสามของข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๗ ได้

เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนา การเรียนรู้ร่วมกันใน
การบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และ
กรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะทำงาน โดยคำนึงถึงผู้แทนเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มหรือ
องค์กรประชาชน เครือข่ายชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติ ในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือมี
ประสบการณ์ ด้านการพัฒนากองทุน หรือพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในจำนวนตามความเหมาะสมของ
พื้นที่ โดยให้มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับ
จังหวัด และกรุงเทพมหานคร

หมวด ๔

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๑๕ ให้กองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อย
กว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้
ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของ
ประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิง
ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ให้คณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้าน ออกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึง
หลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๒๐ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองติดต่อกันเป็น
ระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๓) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดี มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

(๗) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

(๘) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๓ (๓) และ (๔)

ข้อ ๒๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

(๒) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

(๓) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

(๔) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

(๕) จัดหาทุนจากแหล่งทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิก หรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

(๘) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(๕) สำรวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๑๐) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๑๑) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

(๑๒) ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

(๑๓) รายงานผลการดำเนินการปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ดำเนินการใด ๆ ตาม (๑๐) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีใช้เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ ๒๒ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๘ เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถือว่าพ้นตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่พ้นตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกอีกได้

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งวาระสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย กรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิกโดยมีคะแนนเสียงสามในสี่รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อ และมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระ

ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุมและรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตทราบ

ข้อ ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

(๕) ลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๒๐ (๔) (๕) (๖) และ (๗)

(๖) คณะกรรมการให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติ และมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ (๒๐)

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ให้นำบทบัญญัติในข้อ ๒๒ บรรดาสี่ มาใช้บังคับกับกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๔ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเลือกกรรมการด้วยกันเป็นประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รองประธานกองทุนหมู่บ้าน เภรณุกองทุนหมู่บ้าน และเลขานุการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๕ การประชุมคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีกรรมการมาประชุมกันถึงหนึ่งของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและรองประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มาประชุมเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการกองทุนหมู่บ้านคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

กรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียเป็นส่วนตัวในเรื่องใด ห้ามมิให้เข้าร่วมประชุมเรื่องนั้น

หมวด ๕

กองทุนหมู่บ้านและสมาชิก

ข้อ ๒๖ กองทุนหมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๒) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๓) รับฝากเงินจากสมาชิกและจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนอื่น เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ให้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านอื่น เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

(๕) กระทำการใด ๆ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต สวัสดิภาพ และสวัสดิการของสมาชิก หรือประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๗ กองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) เงินที่คณะกรรมการจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินที่สมาชิกลำมาลงหุ้น หรือฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) เงิน หรือทรัพย์สินอื่นที่กองทุนหมู่บ้านได้รับบริจาคโดยปราศจากเงื่อนไข หรือข้อผูกพันใด ๆ

(๕) ดอกผล รายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงิน หรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๒๘ ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๐ โดยมี

คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกเสร็จแล้ว ให้ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วนของชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตเป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

ข้อ ๒๕ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๔ ต้องดำเนินการยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านต่อคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ และเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุนหมู่บ้านให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันหลังจากได้รับเลือก

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ ๒๔ เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์บัญชีที่ ๑ ภายใต้ชื่อบัญชี “กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณี (ชื่อบ้านหรือชุมชน..... หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....)” ไว้กับธนาคาร เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามข้อ ๒๔ สามารถเปิดบัญชีสะสมหรือบัญชีที่ ๒ บัญชีเงินกู้ยืมหรือบัญชีที่ ๓ บัญชีเงินอุดหนุนหรือบัญชีที่ ๔ ได้ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๐ สมาชิก ประกอบด้วยบุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น และมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมืองเป็นหลัก

ข้อ ๓๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหมู่บ้าน หรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุนหมู่บ้าน

ในการชำระค่าหุ้น สมาชิกอาจชำระเป็นเงิน ทรัพย์สิน หรือแรงงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๒ ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีสมาชิก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในกำหนดระยะเวลาสิบห้าวัน นับจากวันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งตามวาระ เพื่อพิจารณา

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และรับรองกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเลือกใหม่

วิธีการในการเรียกประชุมให้เป็นไปตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด โดยคำนึงถึงจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

ข้อ ๓๓ นอกจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีแล้ว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ เมื่อมีเหตุที่ต้องขอมติ หรือขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกตามระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเห็นสมควร

จากกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิกซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๔ ในการประชุมสมาชิกต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

สมาชิกจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นมาประชุมแทนตนก็ได้ แต่ผู้รับมอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจากสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายมิได้

การประชุมคราวใดมีสมาชิมาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้นัดประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันนัดประชุมครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังถ้ามิใช่เป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้ถือเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๓๕ สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาดการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

หมวด ๖

การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๖ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๓๗ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวนสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกิดจำนวนห้าหมื่นบาท

การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน หรือเงินยืมฉุกเฉินให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอนุมัติได้รายหนึ่งจำนวนไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปใช้จ่ายเพื่อการฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้าน โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวันจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วน ให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ แจ้งให้ผู้กู้และธนาคารรับทราบโดยเร็ว

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยสองคนเป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

ให้ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรับทราบโดยเร็ว

การโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามวรรคสอง ธนาคารจะเป็นผู้ทำหน้าที่โอนเงินเข้าในบัญชีผู้กู้ที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามคำสั่ง และเงื่อนไขของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๓๙ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบ หรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๐ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝาก และเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณและสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเก็บรักษา หรือเบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดอกเบี้ย และเงินตอบแทนจากผลกำไร ที่เกิดขึ้นจากการนำเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) ไปให้สมาชิกกู้ หรือยืมไปลงทุน หรือเพื่อการฉุกเฉินจะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

(๒) ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำการเงิน ทุกหกเดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประกอบการของกองทุนหมู่บ้านโดยรวม

(๓) ให้เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรสะสมที่เกิดขึ้นมาใช้จ่าย หรือนำไปจ่ายและจัดสรร ตามเงื่อนไข หรือระเบียบของแต่ละกองทุนหมู่บ้านได้กำหนดขึ้น

(๔) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทำหลักฐานการเบิกถอนดอกเบี้ย หรือเงินตอบแทนจากผลกำไรจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑) รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเบิกถอนพร้อมหลักฐาน แล้วปิดประกาศให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบ และตรวจสอบ ณ ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน

(๕) การเบิกจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินตอบแทนจากผลกำไรให้กองทุนหมู่บ้านจัดทำบ การเงินตามแบบที่สำนักงานกำหนด เพื่อให้ธนาคารเบิกจ่ายตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ ๔๑ การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืมพร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้ผู้กู้หรือยืมจากเงินและดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินที่ได้รับจากการจัดสรร หรือสมทบจากสำนักงาน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา ยกเว้นเงินบัญชีอื่น

(๒) เงินกู้ หรือเงินลงทุนทุกประเภท ซึ่งให้ผู้กู้ หรือยืมเงิน หรือดอกเบี้ย หรือผลอันเกิดจากเงินกู้ หรือยืมจากสถาบันการเงิน ให้ผู้กู้ หรือผู้ยืมชำระคืนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืน

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืมทุกประเภทของสมาชิกให้กับสมาชิกจำนวนสามฉบับ

ให้สมาชิกรนำเงิน (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคาร เพื่อให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าว

ให้ธนาคารถอนเงินตามยอดเงิน ซึ่งระบุไว้ในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ ๑)

เมื่อธนาคารรับเงิน และหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้วให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม (ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒) ให้กับสมาชิก เพื่อให้สมาชิกรวบรวมไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหนึ่งฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือดำเนินการในส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ ๓) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๒ กองทุนหมู่บ้านสามารถดำเนินการตามข้อ ๔๑ หรืออาจสามารถกำหนดวิธีการชำระคืนเงินกู้ หรือเงินยืม โดยการชำระคืนต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือชำระคืนโดยใช้บริการของธนาคารในการให้บริการในหมู่บ้านหรือชุมชน ทั้งนี้จะต้องกำหนดขั้นตอน วิธีการ ตลอดจนการบริการที่โปร่งใสเป็นธรรมแก่สมาชิก ทั้งนี้โดยให้กำหนดไว้ในระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านใดมีวิธีการชำระคืนนอกเหนือจากข้อ ๔๑ และข้อ ๔๒ วรรคแรก สามารถขอความเห็นชอบแต่คณะกรรมการได้

ข้อ ๔๓ กองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินกับกองทุนอื่นได้ เพื่อไปให้สมาชิกกู้ต่อไปลงทุนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉินได้ตามวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) กองทุนหมู่บ้านที่ให้กู้ และกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ต้องเรียกประชุมสมาชิกเปิดเผยที่ประชุม พร้อมทั้งขอความเห็นชอบจากสมาชิก โดยชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ วงเงินขอกู้ เงื่อนไขของสัญญา ตลอดจนประเด็นสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีผู้มาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และให้มีผู้แทนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตมาเป็นผู้สังเกตการณ์ด้วย

(๒) จัดทำสัญญากู้เงิน และมีหนังสือถึงธนาคารที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือให้โอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ให้กู้ (บัญชีที่ ๑) ไปยังบัญชีกองทุนหมู่บ้านที่ขอกู้ (บัญชีที่ ๑)

(๓) มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ เพื่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขตจะได้แจ้งให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด หรือกรุงเทพมหานครแจ้งให้สำนักงานได้ทราบเป็นลำดับ

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบ หรือข้อบังคับที่

กองทุนหมู่บ้าน กำหนดไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาด หรือค้างชำระเว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่ง หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

กรณีที่พบปัญญัตติตามความในหมวดนี้จัด หรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุนหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้

หมวด ๗

การทำบัญชีและการตรวจสอบ

ข้อ ๔๖ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และจัดทำรายการรับ-จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งให้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี และการพัสดุ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของสมาชิกเป็นหลัก

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้ตามที่เห็นสมควร ในการนี้ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ

ให้ผู้ตรวจสอบตามวรรคสาม จัดส่งผลประกอบการและงบการเงินให้สำนักงาน และแสดงความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (วันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี)

ข้อ ๔๗ ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จัดทำงบการเงินพร้อมทั้งรายละเอียดประกอบตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด และส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุกปี

ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สรรหาผู้ตรวจสอบบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสนอต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบในการทำหน้าที่ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และให้ทำบันทึกรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ต่อสมาชิกและสาธารณชน

ข้อ ๔๘ การจัดสรรกำไรสุทธิ เมื่อสิ้นปีบัญชีหากปรากฏว่าปีใดมีกำไรสุทธิคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำกำไรสุทธิมาจัดสรรตามระเบียบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

การจัดสรรกำไรสุทธิบัญชีที่ ๑ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน หมู่บ้าน และชุมชน โดยให้จัดสรรเป็นเงินสมทบกองทุน เงินประกันความเสี่ยง และเงินอื่นตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ ห้ามมิให้จัดสรรกำไรสุทธิตามส่วนการถือหุ้นของสมาชิก สำหรับเงินสมทบกองทุนและเงินประกันความเสี่ยงให้คงไว้ในบัญชีที่ ๑ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอาจกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการ ในการจัดสรรกำไรสุทธิของบัญชีที่ ๑ เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Small and Medium Enterprises: SMEs)

SMEs Projects หรือในชื่อไทยว่า โครงการภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เป็นโครงการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนที่มุ่งให้การช่วยเหลือ ทั้งถึงกระจายในทุกภูมิภาค โดยเน้นให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการของตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมไทย

แนวคิดโครงการ

วิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้สร้างความเสียหายให้กับนักธุรกิจมากมายทั้งรายใหญ่ รายเล็ก ซึ่งก็มีหลายหน่วยงานที่ระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขมากมาย และเช่น ส่งเสริมการส่งออก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยว ต่างๆ มาตรการที่ได้กล่าวมานั้นยังได้รวมถึงข้อสรุปอีกประการหนึ่งของหลายๆฝ่ายนั่นคือ การสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่ง มีมากกว่า 90% ของจำนวนทั้งหมดในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการผลิต การค้า และธุรกิจบริการมากกว่านั้น SMEs ยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ดังเช่น

1. ช่วยสร้างงาน
2. สร้างมูลค่าเพิ่ม
3. สร้างเงินตราต่างประเทศ
4. ลดการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ
5. เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบการธุรกิจ
6. เชื่อมโยงกับกิจกรรมขนาดใหญ่ และภาคการผลิตอื่นๆ
7. เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือ
8. สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจ

SMEs (Small and Medium Enterprises) คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีความหมายรวมถึงอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) กิจกรรมค้าส่งและค้าปลีก (Whole sale and Retail) และกิจการบริการ (Service) ซึ่งเกณฑ์ในการจัดอุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ กลาง หรือ เล็กนั้นก็มีหลายวิธี แต่โดยทั่วไปจะใช้ จำนวนคนงาน (ขนาดการจ้างงาน) จำนวนเงินลงทุน มูลค่าทรัพย์สิน จำนวนยอดขาย หรือรายได้เป็นเกณฑ์ กิจกรรมใดจะเข้าข่ายเป็น SMEs หรือไม่กระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

สถานประกอบการ	จำนวนคนงาน	จำนวนเงินทุน
ขนาดเล็ก	ไม่เกิน 50 คน	ไม่เกิน 20 ล้านบาท
ขนาดกลาง	ระหว่าง 50-200 คน	ระหว่าง 20 ถึง 200 ล้านบาท

อย่างไรก็ตามธุรกิจ SMEs บ้านเรายังมีปัญหาหลายประการ เช่น ด้านการตลาด ขาดแหล่งเงินทุน ด้านแรงงาน เทคโนโลยีการผลิตจำกัดด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการส่งเสริมของรัฐและเอกชน ปัญหาด้านการให้บริการของรัฐ และการรับรู้ข่าวสารดังนั้นการให้ความสำคัญกับธุรกิจ SMEs จึงมีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพราะเป็นปัญหาพื้นฐานของภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่แท้จริงและเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนด้วย หรือ เมื่อธุรกิจ SMEs อยู่รอดและเติบโตได้ ภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่แท้จริง (Real Sector) ก็จะอยู่รอดได้เช่นกันปัญหาของ SMEs ในประเทศไทย

ปัจจุบันกิจการประเภท SMEs ของไทย คิดเป็น 95 % ของธุรกิจทั้งหมด และมีการจ้างงานกว่า 50 % ของธุรกิจทั้งหมด SMEs จึงมีส่วนสำคัญต่อการสร้างงาน สร้างรายได้ และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาธุรกิจขนาดใหญ่ต่อไป อย่างไรก็ตาม ธุรกิจ SMEs ของไทย ก็ยังมีปัญหาหลายประการ ซึ่งพอจะสรุปได้ 8 ประการใหญ่

1. การขาดซึ่งจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ (Lack of Entrepreneurship) การเป็นผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติหลายประเภท เช่น ความเป็นผู้นำ การกล้าได้กล้าเสีย ต้องเป็นนายของตัวเอง การรักความท้าทาย รักความเป็นอิสระ มีระเบียบวินัยในตัวเองสูง
2. การจัดการและการบริหารไม่มีประสิทธิภาพ ความสามารถในการจัดการองค์กรการเงิน การบัญชี การตลาด บุคลากร ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของ SMEs
3. การขาดบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญธุรกิจ SMEs มักจะเริ่มต้นจากความถนัดหรือความชำนาญเฉพาะด้านของผู้ประกอบการนั้นตั้งแต่เริ่มก่อตั้งและดำเนินต่อไป จนกว่าจะเริ่มเข้าที่เข้าทาง
4. การขาดแรงงานที่มีฝีมือแรงงานที่มีฝีมือ (Skilled Worker) ก็จุดเริ่มต้นของคุณภาพสินค้า ซึ่งพนักงานที่มีฝีมือจะต้องได้รับการฝึกฝน ดังนั้นผู้ประกอบการรายใหม่จึงต้องสร้างและสงวนแรงงานเหล่านี้ให้ได้
5. ต้นทุนการผลิตสูง การจัดการที่ไม่ดี การผลิตที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่มีการใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยีเข้ามาช่วยจะทำให้ต้นทุนของสินค้าสูง ซึ่งนำไปสู่การเสียเปรียบในเชิงการค้ากับคู่แข่ง

6. การแข่งขันสูงสภาพการเศรษฐกิจและแข่งขันในปัจจุบัน เป็นสาเหตุให้เกิดการแข่งขันกันสูงมากเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจของตนเอง ดังนั้นผู้ประกอบการหน้าใหม่ที่เข้ามาในตลาดที่มีการแข่งขันกันสูง จึงมีความยากลำบากในการดำเนิน ธุรกิจ

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการการผลิตไม่เหมาะสม ทำให้เกิดสูญเสียในการผลิต ผลผลิตต่ำ ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งนำไปสู่สินค้าไม่มีคุณภาพและไม่สามารถแข่งขันได้

8. ปัญหาของระบบราชการก็เป็นที่ทราบกันคืออยู่ทั่วไปว่า ปัญหาด้านเอกภาพและการประสานงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนา SMEs ก็ต้องมีความสำคัญด้วย ดังนั้นเมื่อเราได้ทราบปัญหาหลักของธุรกิจ SMEs แล้ว ก็จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และนำไปสู่การพัฒนาต่อไป

คำแนะนำสำหรับ SMEs

คำแนะนำสำหรับผู้ประกอบการอิสระ หรือ เจ้าของกิจการรายใหม่ กำลังเป็นที่สนใจของทั้งภาครัฐและเอกชน โดยยอมรับกันว่า แนะนำใหม่นั้นจะเป็นรากฐานสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยคำแนะนำจะเป็นผู้ที่มองเห็นโอกาสและช่องทางต่างๆแล้วสร้างธุรกิจของตนอย่างสร้างสรรค์ และจะเป็นผู้ที่เปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสหรือจะมองในแง่ของ "ช่วงภาวะแห่งอันตราย คือ โอกาส" คุณสมบัติขั้นต่ำ 7 ประการสำหรับ แนะนำใหม่

1. ต้องเป็นนักแสวงหาโอกาส ต้องมองเห็น " โอกาส" แม้ตกอยู่ในภาวะวิกฤติ โดยมองเห็นโอกาสแล้วหยิบฉวยขึ้นได้อย่างเหมาะสม ไม่ใช่มองเห็นโอกาสแล้วไม่มีความสามารถหรือไม่กล้า นั่นถือว่า "เสียของ "

2. ต้องเป็นนักเสี่ยง ต้องกล้าเสี่ยงที่จะลุยเข้าไปเลย เพราะการที่จะเป็นเจ้าแกนนั่นคือ คุณจะมีโอกาสทั้งขาดทุน และกำไร นั่นคือสิ่งที่คุณจะได้รับ ความเป็นนักเสี่ยงนั้นไม่ใช่ทำแบบบ้าบินหรือไม่มีหลักการและเหตุผล

3. ต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับแนะนำใหม่ เพราะการที่จะเข้าไปแข่งขันกับเจ้าเก่าเดิมหรือสินค้าที่มีอยู่ในตลาดนั้นจำเป็นจะต้องมีความคิดใหม่ๆ และสร้างสรรค์ แต่ไม่ใช่เพื่อฝันในสิ่งที่เป็นไปได้

4. ต้องไม่ท้อถอยง่าย แนะนำใหม่จะต้องมี "ความอด" โดยเฉพาะเริ่มแรกของการทำธุรกิจใหม่ ๆ ความมุมานะไม่ย่อท้อความลำบาก และมุ่งมั่น ที่จะให้ธุรกิจที่ตนสร้างนั้นประสบความสำเร็จ และหวังที่จะเก็บดอกออกผลในอนาคต

5. ต้องใฝ่รู้เสมอ ถ้าแกใหม่จะต้องมีความตื่นตัว ใฝ่หาความรู้เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และปรับเปลี่ยนเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี และยังเป็นการปรับปรุงงานต่างๆ ด้วย

6. ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าจะไปไหนและมีแนวทางในการดำเนินการอย่างไร คล้ายกับยิมนาสต์จะต้องเหนี่ยวยิมนาสต์นั้นให้ถูกทิศทางและเป้าหมายนั่นเอง

7. ต้องมีเครือข่ายที่ดี ถ้าแกใหม่มีเครือข่ายที่ดีจะหมายถึง มีคนชี้แนะ สนับสนุนมาก มีแหล่งข้อมูลมาก และรวมไปถึงเพื่อน หรือญาติพี่น้องที่จะช่วยเหลือ

โดยคุณสมบัติดังกล่าว ไม่ใช่คุณสมบัติที่จะต้องมีมาแต่กำเนิด เราทุกคนสามารถมีได้ และพัฒนาขึ้นมาได้แต่ต้องใช้เวลานี้ไม่ใช่พรสวรรค์ แต่เป็นพรแสวงที่ตัวคุณเองเท่านั้นที่จะแสวงหาสิ่งนั้นด้วยตัวเอง ถ้าไม่เชื่อ คุณลองไปตามเจ้าแกเก่าที่ประสบความสำเร็จมาแล้วในอดีต แรงกดดันที่ทำให้ SMEs ต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่ปัญหาของอุตสาหกรรมไทยที่ผ่านมาหลายประการ เช่น ด้านการผลิต การจัดการบริหาร แหล่งเงินทุน การตลาด แรงงาน คุณภาพสินค้า และเทคโนโลยีเป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านั้นทำให้อุตสาหกรรมขาดความสามารถในการทำกำไร "แรงกดดัน 4C" เป็นแรงกดดันหลักที่ทำให้ ธุรกิจ SMEs เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่

1. Customer (ลูกค้า) โดยลูกค้ามีความต้องการที่หลากหลาย มีการเรียกร้องที่ไม่รู้จบเนื่องจากเป็นตลาดของผู้ซื้อ มีสินค้าในตลาดมากมาย หรือเมื่อลูกค้าได้สินค้าใหม่หรือมีสิ่งใหม่ที่ไม่ซ้ำซาก ซึ่งอาจรวมถึงราคาที่ดึงดูดใจด้วย ดังนั้น SMEs ต้องตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าให้ทันการณ์ โดยมีการวิเคราะห์ลูกค้าอยู่เสมอ

2. Competition (การแข่งขัน) สภาพการแข่งขันในตลาดเสรีนอกจากจะเพิ่มทั้งจำนวนและขนาดแล้ว คู่แข่งจะมีทั้งสินค้าทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสินค้าเหล่านั้นจะรวมไปถึง สินค้านำเข้า สินค้าหนีภาษี และ สินค้าที่ท่วมตลาดด้วยการลดราคาเป็นต้น SMEs จึงต้องพยายามคิดเสมอว่า คู่แข่งของเราผลิตสินค้าที่ดีกว่า ถูกกว่า และให้บริการเร็วกว่า เพื่อที่เราจะได้มีการตื่นตัวและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มากกว่านั้นเราจะต้องพยายามรักษฐานลูกค้าเดิม และสร้างสรรค์ฐานลูกค้าใหม่ด้วย

3. Cost (ต้นทุน) การลดต้นทุนการผลิต (Cost Reduction) เป็นเรื่องที่ SMEs ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากต้นทุนการผลิตสูง ราคาขายของสินค้าหรือบริการก็จะสูงไปด้วย ทำให้เสียความสามารถในการแข่งขันและยังทำให้ความสามารถในการทำกำไรลดลงไปด้วย อย่างไรก็ตามก็ต้องคำนึงถึงคุณภาพของสินค้าเช่นเดียวกัน

4. Crisis มีคำกล่าวว่า "ยามศึกเรารบ ยามสงบเราฝึก" ซึ่งก็คือการที่เราได้มีการเตรียมความพร้อมไว้สำหรับเหตุการณ์ร้ายแรงที่ไม่ได้คาดการณ์ไว้ก่อน ซึ่งจะเป็นการป้องกันล่วงหน้า เราจะมี

ทางหนีทีไรอย่างไร มากกว่านั้น ยังเป็นการปรับตัวและยืดหยุ่นตามวิกฤติเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี และเร็วทันทั่วถึง ดังนั้น การที่มีจิตนี้ในการจัดการวิกฤติการณ์ (Crisis Management) จะสอนเรา ให้เป็น "นักป้องกันและแก้ปัญหา" ไม่ใช่ "นักผจญเพลิง" ดังนั้น SMEs จะต้องเปิดหูเปิดตาเพื่อให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การเติบโตของธุรกิจ SMEs นับเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) จึงร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) จัดทำโครงการภายใต้กรอบความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและเอกชน ที่มุ่งเน้น 2แนวทาง คือ การยกระดับทักษะความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ (skills enhancing) และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของ SMEs (competitiveness improvement) เพื่อเพิ่มทักษะและคุณภาพด้านบริหารจัดการ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ SMEs ในระดับอุตสาหกรรมและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังให้ความสำคัญสนับสนุนด้านการเงิน การตลาด การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มความรวดเร็วเพิ่มผลผลิตภาพ ของอุตสาหกรรมเพื่อเกิดความร่วมมือระหว่างกัน ขยายการพัฒนาอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ SMEs ให้กระจายในภูมิภาคอันเป็นกลไก ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และสังคมในระดับภูมิภาค

บทสรุปโครงการ

ในการดำเนินโครงการข้างต้น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีเป้าหมายมุ่งส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ในทุกระดับ ทุกสาขา อุตสาหกรรมและในทุกพื้นที่ทั่วประเทศให้ได้รับการเพิ่มทักษะความสามารถ (Skill Enhancing) และเพิ่มเติมความสามารถ ในการแข่งขัน (Competitiveness Improvement) โดยมีการวางแผนขับเคลื่อนอุตสาหกรรมอย่างครอบคลุมจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ สร้างต้นแบบการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจอย่างครบวงจร และสร้างแบบอย่างความสำเร็จหรือ Role Model เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ผู้ประกอบการ SMEs โดยเน้น ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการ กลุ่มเป้าหมาย และการดูแลรูปแบบการพัฒนาให้สอดคล้อง กับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนา เสริมสร้างความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการที่สมบูรณ์แบบ อย่างแท้จริง โดยอาศัยพันธมิตรและกลไกเครือข่ายของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่มีอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งได้มีการระดมสรรพกำลังและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญจากทุกสาขา ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ด้านระบบเครือข่ายและบริหารจัดการของภาคเอกชน มาช่วยกันพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันให้กับ

ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ให้เข้มแข็งและมั่นคงเป็นรากฐานที่สำคัญของเศรษฐกิจประเทศ และเศรษฐกิจชุมชนในภูมิภาค

ความสำเร็จทั้งหมดที่ได้รับเป็นผลมาจากความมุ่งมั่นของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ สสว. ที่ต้องการให้ SMEs ซึ่งเป็นรากฐานของเศรษฐกิจไทยสามารถเพิ่มความสามารถและคุณภาพในการเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง และ ยั่งยืน โครงการนี้ มีกำหนดดำเนินโครงการระยะเวลา 6 เดือน เริ่มต้นในเดือนมีนาคม 2550 และสิ้นสุดในเดือนกันยายน 2550 ด้วยเงินงบประมาณ 800 ล้านบาท

โครงการยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรม

โครงการยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรม(Role Model) ดำเนินการสร้างต้นแบบการยกระดับมาตรฐานของอุตสาหกรรมทั้งระบบ ได้แก่

อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์

- โครงการสนับสนุนงานประกวดสิ่งพิมพ์แห่งชาติ (Thai Print Awards) เชิญชวนผู้ประกอบการเข้าประกวดงานสิ่งพิมพ์และได้ประกาศผล ในงานประกวดสิ่งพิมพ์แห่งชาติ ครั้งที่ 2 (2nd Thai Print Awards 2007) เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ณ โรงแรมแวงกริลา เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและประกาศผลความสำเร็จของการยกระดับมาตรฐานการพิมพ์ของประเทศไทยทั้งระบบ
- โครงการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐาน วัสดุ และอุปกรณ์การพิมพ์ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐาน วัสดุ และอุปกรณ์การพิมพ์ในนิคม อุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ สีนสาคร จ.สมุทรสาคร เพื่อให้บริการการทดสอบ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ ให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ และทำหน้าที่เป็นศูนย์วิจัยและพัฒนา
- โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาและโรงเรียนสร้างช่างพิมพ์ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาและโรงเรียนสร้างช่างพิมพ์ ที่นิคมอุตสาหกรรม การพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ สีนสาคร จ.สมุทรสาคร เพื่อผลิตช่างพิมพ์ที่มีคุณภาพเพียงพอ กับความต้องการของตลาด
- โครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ กลุ่มธุรกิจสิ่งพิมพ์ จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะกลุ่มธุรกิจสิ่งพิมพ์และรับบุคลากรมาช่วยบริหารงาน โดยจับมือกับ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาควิชาเทคโนโลยีการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมกันกำหนดหลักสูตรการบ่มเพาะ

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

- ผลิตบุคลากรด้านการมาตรฐานยางเพื่อสร้างและพัฒนามาตรฐานยางในประเทศ และเพิ่มบทบาทของไทยในการกำหนด มาตรฐานสากล ผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการกำหนดมาตรฐานได้แก่

จัดทำร่างมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง-แผ่นยางสำหรับทำ ฝายยาง, ผลิตภัณฑ์ยาง-ยางกันกระแทก, มาตรฐานการทดสอบและข้อกำหนดความทนทานของล้อยางตัน

- โครงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการวิจัยและทดสอบยางล้อ ให้บริการทดสอบยางล้อให้ได้มาตรฐานสากล และเป็นแหล่งของการวิจัยและพัฒนายางล้อ ยานยนต์ของ SMEs จัดตั้งที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายานครปฐม

โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ SMEs 5 ภูมิภาคและรายสาขา

โครงการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะ SMEs 5 ภูมิภาคและรายสาขา (Incubation Center) จากหลักการและเหตุผล ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมอบหมายให้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในฐานะผู้แทน ภาคเอกชน และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในฐานะผู้แทนภาครัฐ ร่วมมือจัดทำโครงการเพื่อยกระดับทักษะความสามารถ ของผู้ประกอบการโดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้และขีดความสามารถแก่ผู้ประกอบการให้มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจโดยเฉพาะ ผู้ประกอบการ SMEs ที่ยังขาดพื้นฐานความรู้ ด้านการผลิต การตลาด เทคโนโลยี การลดต้นทุน ความพร้อมและทักษะที่เพียงพอสำหรับการ วางแผนการจัดการพัฒนาธุรกิจรวมถึงการขาดเครือข่ายธุรกิจที่จำเป็นต่อการเริ่มธุรกิจใหม่ และเงินทุนที่เพียงพอต่อการเริ่มต้นกิจการ ซึ่งผู้ ประกอบการเหล่านี้กระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

ในการนี้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้พิจารณาทำโครงการนี้ขึ้น เพื่อขยายการ ให้บริการศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ กระจายไปทั่วถึงในทุกภูมิภาคของประเทศโดยเน้นให้ภาคเอกชน คือ สมาชิกสภาอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดหลักสูตร กลุ่มเป้าหมายและดูแลรูปแบบการบ่มเพาะให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจาก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นแหล่งรวมผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดพัฒนาเสริมสร้างผู้ประกอบการเดิม และสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความต้องการเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผลจากการจัดทำโครงการนี้ จะสามารถดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการที่สมบูรณ์แบบ โดยการสนับสนุนและให้บริการที่จำเป็นในการริเริ่มธุรกิจอย่างครบวงจร เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการอย่างแท้จริง โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน ให้เข้ามามีส่วนใน การพัฒนาผู้ประกอบการทั่วประเทศ โดยอาศัยกิจกรรมของ หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ

2. เพื่อวางพื้นฐานการพัฒนาผู้ประกอบการเดิมให้มีความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ และพัฒนาผู้ประกอบการใหม่หรือทายาทธุรกิจให้เป็น ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ

3. เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในด้านต่างๆ อาทิ เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิต การบริหารต้นทุนการผลิต เป็นต้น

โครงการนี้ได้จัดหลักสูตรอบรมและกิจกรรมโดยเน้นให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชนในพื้นที่เพื่อการยกระดับความรู้ความสามารถ ของผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในทุกภูมิภาค โดยได้คัดเลือกผู้ประกอบการ 75 รายเข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะ เป็นจำนวนมากกว่า 5,000 ชั่วโมง

- ภาคเหนือ : ตั้งศูนย์บ่มเพาะด้านอัญมณี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอด จ.ตาก
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ตั้งศูนย์บ่มเพาะด้านสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- ภาคกลาง : ตั้งศูนย์บ่มเพาะด้านเครื่องเคลือบดินเผา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จ.ราชบุรี
- ภาคตะวันออก : ตั้งศูนย์บ่มเพาะด้านอัญมณี มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศจันทบุรี จ.จันทบุรี
- ภาคใต้ : ตั้งศูนย์บ่มเพาะด้านไม้ยางพารา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช

โครงการจับคู่ธุรกิจ

โครงการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) มาจากแนวคิดของการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่องยั่งยืนซึ่งภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านการค้าการลงทุนที่รุนแรงทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs จำเป็นต้องดำเนิน กลยุทธ์การค้าการลงทุนในเชิงรุกและสามารถเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก ซึ่งการส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางการตลาด เพื่อกระตุ้นและสร้าง Demand มารองรับผลผลิตของอุตสาหกรรม ตลอดจนการหาตลาดเป้าหมายใหม่ๆ และพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายเหมาะสม เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงของ Supply Chain and Industrial Clusters ยังเป็นส่วนสำคัญ ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs

โครงการนี้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมกิจกรรมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
2. ส่งเสริมผู้ซื้อพบผู้ขาย

3. ส่งเสริมให้มีตลาดกลางซื้อขายวัตถุดิบและชิ้นส่วน

4. ส่งเสริมการจัดซื้อวัตถุดิบและชิ้นส่วนระหว่างประเทศ

ดังนั้น การปรับตัวของ SMES ไทยท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์เพื่อช่วงชิงโอกาสในการขยายการลงทุนในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันด้วยการมีต้นทุนที่ต่ำ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์

1. ส่งเสริมการสร้างและขยายธุรกิจการค้าการลงทุน โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการค้าการลงทุน

2. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมแสดงศักยภาพ นวัตกรรม เทคโนโลยีของ SMEs ในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมให้เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา Supply Chain and Industrial Clusters เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ทั้งในระดับ ประเทศและสากล

4. เพื่อสนับสนุน SMES ไทยเติบโตอย่างเข้มแข็ง ด้วยการให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน

5. เพื่อสร้างช่องทางเผยแพร่ข้อมูลด้านการตลาด ที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ

โครงการนี้ช่วยสร้างโอกาสทางธุรกิจ และเชื่อมโยงอุตสาหกรรมให้กับผู้ประกอบการ SMEs โดยส่งเสริมผู้ซื้อพบผู้ขาย เพื่อสร้างพันธมิตร พัฒนาสินค้า เปิดตลาด ขยายระดับ SMEs ผ่านกิจกรรมการจัดซื้อธุรกิจและจัดงานแสดงสินค้า มากมายทั้งในประเทศทั้งกรุงเทพฯและต่างจังหวัด ในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย แอฟริกาใต้ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และเวียดนาม

โครงการกองทุนฟื้นฟูสภาพเครื่องจักร

โครงการกองทุนฟื้นฟูสภาพเครื่องจักร (Machine Fund) มาจากหลักการและเหตุผล เครื่องจักรเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ การที่ราคาเครื่องจักรมีมูลค่าสูงมาก โดยเฉพาะเครื่องจักรที่มี เทคโนโลยีสูง จึงส่งผลกระทบต่อการลงทุนและขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยและผู้ประกอบการ SMEs อย่างมาก

เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ และลดการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ ประเทศไทยจำเป็นต้องมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมได้มีโอกาสเข้าถึงเครื่องจักรที่เหมาะสมได้อย่างชัดเจน ต่อเนื่อง และบูรณาการ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการนำเข้าเครื่องจักรอุตสาหกรรมในอัตราที่สูง ในปี 2548 มีการนำเข้าเครื่องจักรถึง 8 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็น 6.8% ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดของประเทศ

ไทย และมีเครื่องจักรที่นำเข้าสะสมตลอด 20 ปี ผ่านมาจำนวน 8 หมื่นล้านเครื่อง ในจำนวนนี้ 50% เป็นเครื่องจักรที่สมควรต้องปรับปรุงประสิทธิภาพเพราะมีสภาพเก่าแก่มาก

เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีโอกาสได้ใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมฟื้นฟู เครื่องจักรภายในประเทศ และลดการนำเข้าเครื่องจักรจากต่างประเทศ จึงจัดทำโครงการ Machine Fund ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำช่วยเหลือผู้ประกอบการจำนวน 50 รายที่ต้องการทุนสำหรับพัฒนาประสิทธิภาพและเทคโนโลยีของเครื่องจักรให้ทันสมัย เพื่อให้ทันกับการแข่งขันด้วยการช่วยจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำและสนับสนุนดอกเบี้ย 3% ให้กับผู้ประกอบการ SMEs เป็นระยะเวลา 5 ปี

โครงการส่งเสริมเครือข่ายระบบจัดส่งสินค้าและพัสดุ

โครงการส่งเสริมเครือข่ายระบบจัดส่งสินค้าและพัสดุ (Logistics Capacity Building) ดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 โครงการย่อย คือ

1. โครงการพัฒนาขีดความสามารถ SMEs ด้านโลจิสติกส์ เชื่อมโยงกลุ่มเครือข่าย SMEs เพื่อลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ จัดอบรมความรู้ จัดกิจกรรม และสร้างการรวมกลุ่มให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม SMEs พัฒนาการจัดการด้านโลจิสติกส์ จำนวนมากกว่า 1,400 ราย
2. โครงการ Logistics Clinic จัดตั้งศูนย์ให้บริการคำปรึกษา ให้ความรู้และแนะนำกลยุทธ์ทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ประกอบการ SMEs และได้เข้าดำเนินการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และซัพพลายเชนจนสมบูรณ์ครบทั้งระบบให้กับ SMEs จำนวนมากกว่า 10 ราย
3. โครงการพัฒนาต้นแบบ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ และเทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์ ดำเนินการพัฒนาต้นแบบเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์มาตรฐาน ได้แก่ พาเลท คอน เวयर แขนกล และรวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านโลจิสติกส์ที่ทันสมัย พร้อมกับการเผยแพร่ต้นแบบเทคโนโลยีด้านโลจิสติกส์ (Engineering Design) เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพ และลดต้นทุนทางด้านเทคโนโลยีโลจิสติกส์ ให้กับผู้ประกอบการ SMEs ไทย
4. โครงการพัฒนารหัสสินค้าบาร์โค้ด จัดอบรมความรู้เรื่องบาร์โค้ดเบื้องต้น และการประยุกต์ใช้รหัสสินค้าบาร์โค้ดตามกฎหมาย พร้อมทั้งขึ้นทะเบียนสมาชิกในระบบมาตรฐาน GS1 และจัดพิมพ์สติ๊กเกอร์ บาร์โค้ดให้กับผู้ประกอบการ จำนวน 850 ราย เป็นระยะเวลา 2 ปี

โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาระดับจังหวัดและภูมิภาค

โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขาระดับจังหวัดและภูมิภาค (Competitiveness Improvement) ดำเนินโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย 3 โครงการย่อย คือ

1. โครงการเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการผลิต: สร้างต้นแบบผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมยกระดับทักษะความสามารถของผู้ประกอบการ และเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 44 กิจการ ครอบคลุม 37 กลุ่มอุตสาหกรรม และ 7 กลุ่มจังหวัด

2. โครงการศูนย์ข้อมูลอุตสาหกรรม พัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ประกอบการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศในเรื่องการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ให้ผู้ประกอบการ SMEs ใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการผลิต เบื้องต้นได้ทำการรวบรวมฐานข้อมูลคลัสเตอร์ต้นแบบของกลุ่มเครื่องจักรการเกษตร กลุ่มเครื่องจักรโลหะการ กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอะไหล่

3. โครงการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตภายในประเทศและพัฒนาผู้ประกอบการพัฒนาคลัสเตอร์ เป็นแบบอย่างความสำเร็จในการเชื่อมโยงธุรกิจภาคอุตสาหกรรมกับภาคเกษตรกรรมโดยร่วมมือกับสถาบันคีนันและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสริมสร้างให้ SMEs เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มในลักษณะของเครือข่ายวิสาหกิจ ร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์จากต้นน้ำถึงปลายน้ำ วิจัยพัฒนาคุณภาพบัณฑิตควบคู่กับการพัฒนาบุคลากร ได้ผู้ประกอบการพัฒนาคลัสเตอร์ จำนวน 28 คน เพื่อช่วยสืบทอดและขยายผลโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง

ขั้นตอนและบทบาท การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML)

ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2551 ของจังหวัด อำเภอบางบาล นคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล (เฉพาะเทศบาลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศยกเลิตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และเมืองพัทยา

1. การดำเนินงานของอำเภอบางบาล นคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล (เฉพาะเทศบาลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศยกเลิตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และเมืองพัทยา

1.1 ศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และถือปฏิบัติ

อย่างเคร่งครัด

1.2 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อหารือการจัดทำแผนการประชาคม โดยให้สามารถเริ่มดำเนินการประชาคมได้เริ่มตั้งแต่ช่วงเทศกาลสงกรานต์ ปี 2551 เป็นต้นไป

1.3 มอบหมายข้าราชการเข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยงในการประชาคมของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้การประชาคมและการเสนอโครงการเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศฯ

1.4 เมื่อได้รับรายงานผลการประชาคมจากหมู่บ้าน/ชุมชน แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดระบบการรับรายงานการประชาคมจากหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้ทราบว่าหมู่บ้าน/ชุมชน แห่งใดรายงานผลการประชาคมก่อน-หลัง

2) ตรวจสอบรายงานการประชาคมของหมู่บ้าน/ชุมชน หากเห็นว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของประกาศฯ ให้รับรองรายงานการประชาคม หากไม่เป็นไปตามเงื่อนไขให้แจ้งให้หมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการให้ถูกต้องเป็นลายลักษณ์อักษร และตรวจสอบคณะทำงานว่าได้ดำเนินงานถูกต้องตามประกาศหรือไม่

3) กรณีรับรองรายงานการประชาคมของหมู่บ้าน/ชุมชนแล้วให้สรุปงบประมาณการเสนอ

โครงการฯ ตามแบบ SML 20 และสรุปภาพรวมการเสนอโครงการตามแบบ SML 21 แล้วรายงานจังหวัดภายใน 3 วัน นับจากวันที่รับรายงานการประชาคมจากหมู่บ้าน/ชุมชน จัดส่งให้จังหวัด ดังนี้

3.1) แบบ SML 20

3.2) แบบ SML 21

3.3) ไฟล์ข้อมูลแบบ SML 20, 21 (ต้องจัดทำในรูปแบบ Microsoft Excel)

1.5 ให้อำเภอจัดเก็บเอกสารโครงการและแบบการจัดการประชาคมตามข้อ 1.4 (3) ไว้ที่อำเภอ เทศบาล (ไม่ต้องจัดส่งไปที่จังหวัด) เอกสารโครงการฯ ดังกล่าวไว้สำหรับเพื่อให้อำเภอ เทศบาลใช้ในการบันทึกข้อมูลลงในระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์เมื่อกรมการปกครองได้พัฒนาระบบโปรแกรมเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยกรมการปกครองจะแจ้งให้ทราบอีกครั้ง

1.6 ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำการดำเนินงานโครงการฯ ของหมู่บ้าน/ชุมชน

2. การดำเนินงานของจังหวัด

2.1 มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามประกาศคณะกรรมการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนการดำเนินงานของอำเภอ เทศบาล หรือเมืองพัทยา

2.2 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจแก่นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อหารือแนวทางการดำเนินของจังหวัด

2.3 รับทราบรายงานผลการดำเนินของอำเภอ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล (เฉพาะเทศบาลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) หรือเมืองพัทยา

2.4 ในช่วงที่กรมการปกครองยังพัฒนาโปรแกรมการรายงานผลประชามย์ไม่แล้วเสร็จเมื่อจังหวัดได้รับรายงานผลการดำเนินการจากอำเภอ เทศบาล หรือเมืองพัทยา แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

1) สรุปภาพรวมการรายงานของอำเภอตามแบบ SML 20, 21 ลงในแบบ SML 22

2) ให้จังหวัดสรุปภาพรวมข้อมูลของอำเภอตามแบบ SML 22 และไฟล์ข้อมูลแบบ SML 22 (ต้องจัดทำในรูปแบบ Microsoft Excel แยก Sheet เป็นรายอำเภอ/เทศบาล) ส่งกรมการปกครองภายใน 5 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานจากอำเภอหรือเทศบาล

3. การดำเนินงานของกรมการปกครอง

3.1 ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องเบื้องต้นของข้อมูลเพื่อส่งให้แก่สำนักงานพัฒนาสภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สพศ.)

3.2 รวบรวมผลการรายงาน จำแนกเป็นรายอำเภอ เทศบาล จังหวัด และจำนวนโครงการ/งบประมาณ เพื่อรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบ

3.3 เมื่อรับทราบผลการอนุมัติโครงการให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนใดจาก สพศ. แล้วจะรวบรวมผลการอนุมัติแจ้งให้จังหวัด อำเภอ และเทศบาลทราบ รวมทั้งรายงานกระทรวงมหาดไทย

4. การดำเนินงานของ สพศ.

4.1 ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของโครงการพร้อมกรอบวงเงินงบประมาณที่หมู่บ้าน หรือชุมชนเสนอ เพื่อเสนอเลขานุการนายกรัฐมนตรีนุ้มนัดการจ้ดสรรงบประมาณภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับรายงานจากกรมการปกครอง

4.2 กรณีเลขานุการนายกรัฐมนตร้อนุมัติการจัดสรรงบประมาณ ให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนใดแล้ว สพศ. จะแจ้งธนาคารโอนเงินไปยังบัญชีเงินฝากธนาคารของหมู่บ้านหรือชุมชน พร้อมทั้งแจ้งให้กรมการปกครองทราบ ภายใน 2 วัน

4.3 กรณีหมู่บ้านหรือชุมชนใดไม่ได้รับอนุมัติการจัดสรรงบประมาณ สพศ. จะแจ้งกรมการปกครองทราบเพื่อแจ้งจังหวัด อำเภอ เทศบาล หรือเมืองพัทยา ดำเนินการต่อไป

5. การแจ้งผลการอนุมัติการจัดสรรงบประมาณให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ทราบ

5.1 กรณีที่เลขานุการนายกรัฐมนตร้อนุมัติการจัดสรรงบประมาณให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนใดแล้ว สพศ. จะแจ้งกรมการปกครองทราบ

5.2 เมื่อกรมการปกครองได้รับแจ้งการจัดสรรงบประมาณจาก สพศ. แล้วจะแจ้งให้จังหวัด อำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยาทราบ เมื่อได้รับแจ้งจากกรมการปกครองแล้ว จังหวัด อำเภอ เทศบาล และเมืองพัทยา แล้วแต่กรณีจึงจะสามารถแจ้งคณะทำงานของหมู่บ้านหรือชุมชนเริ่มดำเนินการตามโครงการได้

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)